

Domoljub

V Ljubljani, 9. septembra 1937

Leto 50 • Stev. 36

Sami smo krivi

Nedavno so bile za učiteljstvo duhovne vaje. Gospodje so razposlali okrog 1000 vabil, odzvalo pa se je piši in beri: 14 učiteljev, od teh samo trije z bivše Kranjske. Ze 24 let ni bilo učiteljskih duhovnih vežb in vendar tako pišla udeležba. Vsakoletne duhovne vaje so zlasti v današnjih dneh predpogoj ne samo za lepo krščansko življenje, temveč tudi jamstvo za uspešno in pošteno delo na vseh popriščih narodovega udejstvovanja.

Tu in tam se zaletimo in z odločnimi resolucijami zahtevamo za krščanske otroke krščansko delujoče vzgojitelje. Koliko pa smo storili za dober učiteljski naraščaj? Kako smo skrbeli za učiteljske šole, da bi imele res najboljše profesorje — učiteljske vzgojitelje itd.

«Cerkev in šola sestrici sta dve, druga brez druge biti ne sme,» je rekel pokojni škof Anton Martin Slomšek. Kako smo se držali tega načela? Prvo naše »velevažno« delo v povojni dobi je bilo, da smo katehete vrgli iz katoliške učiteljske skupnosti in jim nato vzeli vse pravice v krajevnih učiteljskih konferencah. Še spriteval niso smeli več podpisovati Verouk, naš najvažnejši predmet, še toliko ni bil vreden kot risanje ali telovadba. Učenec je lahko dobil v verouku slabo, pa je še večno napredoval in veljal za odličnega učenca. Iz šolskih knjig je moralo izginiti vse, kar je spominjalo na vero in Boga. Ljubke povestice in pesmi so se morale umakniti nacionalističnemu kričanju v vezani in nevezani obliki, v ogromni večini brez vsake literarne vrednosti.

Ne samo Cerkev, tudi starše smo potisnili popolnoma v kot, čeprav so otroci božja in njihova last. Mirno in s krvavečim srcem so morali roditelji doživljati, da se je njihova mladina, ki bi jo radi versko in slovensko vzgojili, raznarodovala v šoli in izven nje v versko-mlačnem in celo v protiverskem in brezverskem duhu, ki je še danes v več ali manj skriti obliki last mnogih slovenskih učilnic in organizacij.

Vso povojno dobo smo sicer imeli dobre katoliške mladinske liste. Ali pa smo katoliški starši in vzgojitelji storili vse, da bi te liste tudi razširili v vsako katoliško hišo? Ali se nismo zbal privrzanega učitelja in na njegov komando dali denar za mladinski časopis in ovcjem oblačilo, pod katerim se je prefrifano skrivalo vse, samo ono ne, kar je Slovincu sveto in nedotakljivo?

Krajevne šolske odbore, te važne zastopnike naroda v šolskem okolišu, smo tako rekoč likvidirali. Skupno z zastopnikom Cerkev in šole so krajevni šolski odbori svoj čas sodelovali pri nastavitvah učiteljstva in tudi sicer opravljali važno nalogo v korist in napredek šolstva. Z likvidacijo krajevnih šolskih odborov

je bila izvršena ena največjih načelnih pogršk v povojni dobi. To se že danes čuti in se bo še bolj, zakaj z njo je bila poteptana v prah ljudska volja, ki govorimo o njej, da je naš najvišji zakon.

Kaj pa naše prednje šole? Slava in čast dobrim profesorjem obeh spolov. Toda nekaj jih je bilo in to ne malo število, ki so v polpretekli dobi dokazali, da so zagrizeni strankarji, ki so mladino tako v šoli pri pouku, kakor na raznih izletih in pri drugih prilikah, vzgajali popolnoma v protiverskem in nenravnem blatu. Dijak, ki ni profesorjevi politični učenosti sledil, ali dijakinja, ki je odklanjala profesorjeve nauke in bila celo kongreganistinja, je postala v razredu tako rekoč nemogoča, ni zdelala, ali pa je bila tako šikanirana, da je izgubila živca.

Ustava nam sicer jamči brezplačen pouk, vendar pa razne takse in šolnine neizprosno praznijo žep slovenskih staršev. K temu pridejo še dražje knjige, ki se menjajo tako rekoč vsake kvatre, tako da kmet, delavec, sploh

srednji človek svojih, tudi nadarjenih sinov in hčera, v splošnem sploh ne more poslati v srednje šole. Ker so mnogi razredi prenapolnjeni in nekateri profesorji slabi vzgojitelji, se je po vojni zelo razpasel pouk z inštruktorji ali domačimi učitelji, kar je tudi zelo drago, vendar v današnjih dneh žalibog za večino učencev potrebno zlo.

Tako bi lahko našeli mnogo, mnogo okoliščin, ki ovirajo dobro vzgojo mladine. Naj omenimo neredke starše, ki v svoji kratkovidnosti dovolijo otrokom vse, kar ti hočejo. Pustijo jih k opolzkim predstavam v gledališče in kino, na javne nočne plesne in se ne brigajo s kom tam občujejo, pa tudi sami starši dajejo mladini s svojim slabim zakonskim in drugim življenjem v mnogih primerih zelo slab zgled.

Res, da je centralistična Vidovdanska ustava zakrivila toliko zla v našem javnem in zasebnem življenju, da bodo Kramerjevi in Puceljevi svobodnjakarji, ki so za to usiave glasovali, zelo težko odgovarjali pred Bogom. Vendar smo nepriilik, v katerih se nahajamo, v mnogočem krivi tudi mi sami, in je bilo zato prav, da smo tudi o tem rekli dve, tri.

Poslanski kandidati

Čim se približujejo kake volitve, vselej priprava na površje vse polno oseb, ki se hočejo bolj ali manj vsiljivo vrniti za kandidata v svojem okraju. Imamo tri vrste takih kandidatov:

a) taki, ki imajo res veselje in morda tudi sposobnosti za poslanca;

b) taki, ki hočejo postati poslanci iz častihlepa;

c) taki, ki hočejo imeti mandat zaradi na videz precej čedne plače.

Poslednjih je največ. Naši socialisti so imeli prva povojna leta za poslanca moža, ki je odkrito pisal stranki, da se denarno še ni čisto opomogel, zaradi česar zahteva, da ga stranka kandidira še za eno parlamentarno dobo. Sličnih in še hujših primerov bi lahko našli na ducate. Zadolžen šolanec hoče postati poslanec, da se postavi na trdne noge, podeželski veljak, ki bi rad prenovil gospodarska poslopa in dokupil par njiv, gozdov in travnikov, upa priti do svojega cilja najlaže s poslansko plačo, uradnik, ki ni zadovoljen s svojimi dohodki, bi se rad vrnil med »politike«, da bi se dokopal do primernega udobja; mož, ki ima častihlepno ženo, skuša doseči hišni mir s tem, da bo žena lahko paradirala kot »gospa poslančeva« itd.

To je — lahko bi rekli — po vojni postala prava pravcata naša slovenska narodna nesreča, kajti že dva rodova nismo imeli v parlamentu toliko nesposobnih poslancev, kakor po

vojni, zaradi česar se tudi ne smemo čuditi neuspehom in udarcem, ki smo jih doživljali leto za letom. Marsikaj se na svetu lahko razume, a nemogoče je razumeti tiste naše uboge zapeljane delavce in kmete, ki so šli izvoliti neke čisto nesposobne ljudi za svoje nasprotnike v tako važno ustanovo, kakor je narodna skupščina.

Narodna skupščina je — lahko bi rekli — tisto mesto, kjer se reže vsakdanji kruh ljudstvu, kajti od dobre in slabe politike je odvisno prav vse, zato je več kot samo ob sebi umevno, zlasti pri tako majhnem narodu, kakor smo mi Slovenci, da pošljemo v tako važno ustanovo svoje najboljše, kar premoremo, ne pa med dobrimi tudi skupino demagofov, gospodarskih skrahirancev, častihlepnežev, denarja ali lahkega življenja željnih pustolovcev itd. Zlasti zadnji dve narodni skupščini sta nam naravnost šolski primer, kakšnih poslancev bi ne smeli imeti in kakšno škodo lahko utрпи narod, ki pošlje v najvažnejšo ustanovo države ljudi, ki tja ne spadajo.

Ce pogledamo v predvojne čase, kakšni možje so nas zastopali v dunajskem parlamentu: dr. Šušteršič, dr. Korošec, dr. Krek, prof. Šuklje, Žitnik, prof. Verstovšek, Povše itd. itd., vsak za sebe osebnost, ki je nekaj pomenila povsod in katerih beseda je povsod nekaj zalegla, zaradi česar smo zadnjih deset let pred vojno tudi tako skokoma napredovali na vseh poljih. A kaj vidimo danes v Belgradu: vižmar-

Zivio naš minister dr. Krek!

Dne 1. septembra je poteklo dve leti, kar je v vlado dr. Stojadinovića stopil dr. Miha Krek. Dolgo ministruvanje je v Jugoslaviji povzročilo redok pojav, zato moramo Slovenci pozdraviti 2 letnico svojega drugega zastopnika v sedanjih jugoslovanski vladi že iz tega razloga. So pa še drugi razlogi in nagibi, ki nas opravičujejo, da ta ministrski jubilej dr. Miha Kreka še posebej poudarjamo. Njegovo dveletno ministruvanje dokazuje, da ima slovenski narod v njem pri vladi zagovornika za vse svoje zahteve in potrebe. O tem pričajo tisoč in desetisoči prošnji, posredovanj in podpor, ki so šli skozi roke ministra dr. Kreka. S svojim zavzemanjem za naše pravice in za potrebe slovenskega človeka je dr. Krek pokazal in dokazal, da je ostal zvest svojemu socialnemu poreklu in svojemu ljudstvu. To nam tudi jamči, da bo njegovo delo za koristi našega naroda tudi v bodoče prav tako požrtvažno, kakor je bilo, in nespremenjeno, kakor to zahteva služba slovenskega ministra.

Zato ta njegov jubilej pozdravljamo vse slovensko ljudstvo z voščili za preteklost in z željami za bodočnost.

Zakaj je Janič nekaterim mil in drag

Kakor znano, je največji hujšak zoper konkordat pravoslavni pop Janič. »Samoupravac« prinaša pismo starega pravoslavnega duhovnika, ki se bavi z gonjo nekaterih vladik in njihovih pristašev zoper konkordat. Stari duhovnik pravi, da ima pravoslavna cerkev veliko bolj važnih vprašanj, nego je konkordat, ki se je prav nič ne tiče, saj ima ona itak že razvopraven položaj v državi, katerega ji konkordat ne odvzema. S konkordatom naj se bavijo katoliki, pravoslavci pa naj se bavijo z vprašanji svoje cerkve. V srbski pravoslavni cerkvi je veliko stvari, ki so potrebne temeljite preureditve, o katerih se veliko govori in piše, loti se jih pa nihče. Gre za notranjo disciplino v srbski pravoslavni cerkvi, za poštenost in za korupcijo, za nepristranost cerkvenih sodišč, za red in mir v samostanih, in življenje po zapovedih pravoslavne cerkve in za dostojnost ali nedostojnost onih, ki se imenujejo na cerkvena mesta. Moj škof n. pr., pravi stari duhovnik, se vozi po farah v avtomobilu, ki ima radio, kateri mu svira na teh restnih sarkvenih obhodih dunajske valcerje in afriške šlagerje — če ostanemo samo pri takih nedolžnih stvareh...

»Z eno besedo, cerkev se mora preurediti — tako nadaljuje stari duhovnik — in sicer od znotraj, naravno in duhovno, in to od nje same, ker to je naloga, ki jo mora ona vršiti in v katero se drugi ne smejo mešati, pa ji potem ne bo treba se bati nikogar in ničesar. Ker pa našim vladikam ni na tem, da bi se cerkev izboljšala, so zdaj dvignili tako vpitje, da odstranijo pozornost duhovništva od bistvenih potreb pravoslavne cerkve.«

Naše vladike se zdaj ozirajo na Janiča, naj bi rešil pravoslavno cerkev in dvignil njen ugled. Če hoče pravoslavna cerkev upostaviti svoj ugled, potem mora najprej pozvati na odgovornost Janiča in ga vprašati, kako se je mogel kot pravoslavni duhovnik vdrugič poročiti, in sicer na civilen način, medtem ko njegova zakonita žena Aleksandra še živi. Njegov pristojni škof bi ga moral vprašati, kdaj je bral zadnjo svojo mašo in tako dalje, potem pa bi ga bilo treba javno pred saborno cerkvijo razpiti, ga po cerkvenih predpisih in kanonih naše cerkve po glavi ostržiti in obriti ter peti cerkvene pesmi, ki se ob takih prilikah pejejo, a ljudstvo bi moralo, kakor zapovedujejo naši kanoni, klicati: »Nedostojen!

skaga Komana, ljubljanskega Turka, bivšega komunističnega kandidata Mravljeta, velikokraljskega mezarja Pucija, trboveljskega učitelja Plasekovića in slične veličine.

Pucijevska in socialistina demagogija je naše ljudstvo naravnost zastrupila. Kobaležev Jaka je videl, da je postal poslanec Štibalarjev Matevž, da je potegnil vsak mesec skoraj deset »junjev« za to, da se je odpeljal čezih zastoj za kak dan v Belgrad in da sedaj pridno dokupuje nove parcele, preseljuje svojo domaćino in spravlja svoje otroke hitro do dobrega kruha. Pa si misli Kobaležev Jaka: Če je Štibalarjev Matevž lahko za poslanca, zakaj bi pa ne bil jaz? In taki Kobaleževi Jaki rastajo zadnja leta kakor gobe po dežju, v vsaki drugi fari se pojavi vsaj po eden in že sedaj imamo po Sloveniji bodočih »poslancev« par sto, ki se laskajo lahkovernim ljudem, dajejo našim tudi za kak liter in se na vsi ali v

svoji delavski organizaciji širokoustijo, kako bi samo oni znali čez noč narediti vse boljše.

Ze v dosedanjih člankih smo ponovno in podrobno očrtovali lastnosti, ki jih mora imeti dober poslanec in pa njegove težke naloge, a prva stvar je, da naše ljudstvo samo že v naprej pove tako vsem Kobaleževim Jakom, kakor tudi Štibalarjevim Matevžem, da jih ima prav rado, da bi bili morda tudi primerni župani v domači vasi in prav »škivni« predsedniki domačega gasilnega društva, a da je treba znati za belgrajsko narodno skupščino nekaj več. Poslance volimo zato, da bodo vodili usodo našega naroda, ne pa za to, da pripomorejo enemu ali drugemu do izpolnitve njegovih osebnih želja. Če kje, je v tem pogledu ljudstvo samo kovač svoje sreče in po poslanca, ki ga pošlje kak okraj v Belgrad, lahko sklepamo tudi sa politično zrelost dotičnega okraja.

Nedostojen! Nedostojen!« Ljudstvo se vprašuje kako, da naši nadškofje in škofje trpijo kozla v čredi Gospodovi. Mogoče se bodo izgovarjali, da ga ne morejo razpiti, ker ga brani poslaniška imuniteta. Prav, toda jaz bom dodal še to, da so z njim tudi jedi in pili, tolkli na tamburice in plesali. Zato jim je ta Janič tako mil in drag, kakor njihove lastne oči!...«

Zivljenje kralja Petra II.

Dne 6. septembra je obhajal mladi jugoslovanski kralj svoj štirinajsti rojstni dan. Ob tej priliki je bila v Belgradu velika vojaška prireditev, pa tudi drugod po državi so bile primerne spominjske svečanosti. Naše čitatele bo gotovo zanimalo, kako preživlja naš kralj dneve. Takole: Kralj vstaja ob 7 zjutraj. Najprej opravi jutranjo molitev, potem zajtrkuje, ob 8.30 pa je že pri delu. Dopoldne ima 4 učne ure, ki trajajo po 40 minut, ali pa 2 uri po 40 minut in eno 75 minut. Te ure dsjejo vladarju profesorji belgrajskih gimnazij. Dopoldanski pouk se konča ob 11.45. Trikrat na teden ima kralj uro telovadbe od 11.30 do 12. Po kosilu, ki je ob 12.45, kralj počiva in bere do 3 popoldne. Potem se telesno krepi z gimnastičnimi vajami, se sprehaja in dvakrat na teden tudi jezdi. Ob pol 5 pije čaj v krogu kraljevske družine. Nato pa se zopet prične delo. Večerja ob pol 8. Po večerji izdeluje svoje naloge, potem pa preživi večer v družbi svoje matere kraljice Marije. Poleti se ta dnevni program nekoliko spremeni. Mladi vladar vsako jutro jezdi na kratek izlet. Kralj bere dela najboljših jugoslovanskih pisateljev, zelo pa ima rad narodne pesmi in pripovedke. Kadar dovoljuje vreme, se kralj uči na prostem. Kraljeve zabave so naslednje: igranje z njegovimi brati — krajevci, koncerti in gledališke predstave na dvoru, v katerih včasih sam sodeluje, igrajoč v otroških prizorih. Telesno vzgojo kralja znatno olajšuje njegova naklonjenost raznim koristnim športom. Zelo rad jezdi, plava, vesla, lovi ribe itd. Poletje preživi na Bledu ali v kraljevskem gradu v Miločeru v južnem delu našega Primorja.

Se vedno jih žalijo

Za sredo 8. t. m. je bila nameravana v Škofljah velika slovenska kulturna prireditev, pri kateri bi sodelovalo šest pevskih zborov in sedem tamburaških društev iz sosednjih župnij. Prireditev je bila zamišljena kot dostojna manifestacija slovenske koroške pesmi. »Koroški Slovenec« pa sedaj poroča na čelu lista: »Pevska in tamburaška prireditev v Škofljah, določena za popoldne na dan Male Gospojnice, se zaradi nepredvidenih težkoč ne bo vršila. Novi termin prireditve z istim sporedom javimo v doglednem času. Pevce, tamburaše kakor tudi vse prijatelje našega kulturnega življenja prosimo še nadalje discipline in naklonjenosti. Osrednji odbor Slov. prosvetne zveze.«

Čeprav iz gornjega obvestila ne sledi nedvomno, da bi bila prireditev a strani oblastev prepovedana, ni je vendar »nepredvidene težkoč« mogoče tolmačiti edino le z oblastno prepovedjo nastopa. Vse kaže, da postaja nemška brezobzirnost na Koroškem z vsakim dnem večja. Medtem, ko se Slovincem prepoveduje nedolžna pevska in kulturna prireditev, je koroškemu hitlerjevstvu dovoljeno, da uprizarja prava politična zborovanja. V Dobri vasi pri otvoritvi nemškega doma je zborovalo

KAJ JE NOVEGA

ZAHVALE

Dne 17. avgusta mi je pogorela hiša ter mi je uprava »Domoljubac« kot rednemu naročniku takoj izplačala podporo 1000 din, za kar se ji najiskrenejše zahvaljujem.

Brode pri Škofji Loki, 2. septembra 1937.
Janez Vodnik, l. r.

Podpisani potrjujem, da sem potom župnega urada v Sostrem prejel od uprave »Domoljubac« 1000 din (en tisoč) kot podporo, ker mi je dne 9. avgusta 1937 pogorela stanovanjska hiša. Obenem se upravi »Domoljubac« lepo zahvaljujem.

Sostro pri Ljubljani, 28. avg. 1937.

Jernej Bitenc, l. r.

Upravi »Domoljubac« se najtopleje zahvaljujem za požarno podporo 1000 din, katero sem prejel kot celoletni naročnik že po preteku enega tedna (kar zaleže dvojno), ker mi je pogorela stanovanjska hiša. »Domoljubac« ostanem zvest naročnik ter ga vsakomur priporočam.

Sp. Jablano 42., p. Cirkovce, 28. 8. 1937.

France Brandstätter, l. r.

OSEBNE VESTI

d Novo sveto mašo je daroval na praznik dne 8. septembra v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani g. Stanko Natlačen, sin našega g. bana. Cestitamo na vse strani z željo, da bi Bog delo g. novomašnika v vinogradu Gospodovem bogato blagoslovil!

d Notranji minister dr. Anton Korošec je obiskal te dni poveljnika žandarmerije generala Naumovića, ki se je pred kratkim ponestrčil z avtomobilom. V svojem in v imenu vlade je izrazil željo, da bi čimprej odzdravil gospod general in člani njegove družine.

DOMAČE NOVICE

d Rojstni dan kralja Petra II. so zelo lepo praznovali po vsej Jugoslaviji. V Belgradu je knez-naměstnik Pavle izvršil slovesen pregled vojske. Službi božji za kralja, ki jo je v katolišk. cerkvi daroval nadškof Ujčić, sta prisostvovala ministra dr. Krek in Kožul, spominke svečanosti v pravoslavni cerkvi se je udeležil vojni minister general Marič. Vsa kraljevska rodbina s kraljem Petrom na čelu pa je prišla k zahvalni službi božji v katoliško

nad 3000 ljudi te vrste in včeraj (5. sept.) so prignali v St. Jakob v Rožu množice iz vse Koroške, da prisostvujejo odkritju spomenika v »obrambnih bojih« padlim. Tak je položaj na Koroškem: Slovencem so prepovedujejo skromne kulturne prireditve, koroški Hitlerjevi pa istočasno nemoteno uprizarjajo prava politična zborovanja. Zanimiva bi bila pri tem ugotovitve, kdo na Koroškem prav za prav vlada: ali je to oficijelna deželna vlada ali neoficijelni celovški Heimathund. — Koroško nemštvo Slovence zatira, mi pa naše Nemce gladimo naprej. Zato kličemo vsem: Ne izljavajte nas!

cerkev na Bledu, kamor so ob tej priliki dospeli tudi druge odlične osebnosti. Na predvečer je bil Bled z jezerom čarobno razsvetljen in so tisoči ljudstva navdušeno pozdravljali kralja Petra in vso ljubljeno vladarsko rodbino. Naj še omenimo, da je v blejski cerkvi pri zahvalni službi božji stala za kraljem častna četa naših fantov v uniformi društva »Planine«.

d Nad 4000 ljudi se je zbralo 5. septembra na Tolstem vrhu poleg Trške gore pri Novem mestu. Tabor, na katerem sta po službi božji govorila dr. Franc Kulovec in gospod Veble, je potekal v velikem navdušenju za našo sveto stvar. Dr. Kulovec je uvodoma omenjal dogodke iz polpretekle dobe in ugotovil, da slovensko ljudstvo ceni duhovne dobrine, ker je zanje šlo skozi morje trpljenja. Te dobrine so: osebna svoboda, demokracija, slovenstvo, svoboda vesti, prava državotvornost. Med siliim odobravanjem ljudstva je zaklical, da slovensko ljudstvo ne bo nikoli več trpelo nasilstva, pa naj pride kdorkoli. To je bilo naslovljeno tudi na one, ki menijo, da boče iz zasede s koli in noži strahovali ljudstvo. Načelno je obravnaval dalje dogodke, ki so se pojavili v državnem življenju v zvezi s konkordatom. Slovesno je izjavil, da se hočemo trdno držati svojega programa, ki je pravi slovenski in vsedrjavni program.

d 15.0000 Prekmurcev je manifestiralo za katoliško vero in slovenski narod v nedeljo 5. septembra na velikem ljudskem taboru v Murski Soboti.

d Okrog 3000 kmetov in fantov je poslušalo ono nedeljo slovenskega kmetkoga voditelja Brodarja na taboru v Jaremini.

d Velik shod JRZ je bil v nedeljo, 29. avgusta v Sv. Križu pri Kostanjevici. Kostanjeviški župan inž. Likar je obrazložil delo sedanjice in prejšnje vlade, izdajstvo slovenskih izkoreninjenecv in veliko naklonjenost banske uprave v zadevah poplave, ki je Sv. Križ tako silno prizadela. Ljudstvo je z velikim zanimanjem sledilo njegovim izvajanjem, saj zlasti zdaj v nesreči živo čuti, kdo se zavzema zanj.

d Hvalevredno dejanje ljudskega bana. Za rojstni dan našega kralja Petra II. je ban doktor Natlačen razdelil med nižje uslužbence kraljevske banske uprave, ki imajo šoloobiskujoče otroke, podpore v skupnem znesku 24.000

din. Višina posameznih podpor se bo ravnala po številu šoloobveznih otrok v družinah posameznih uslužbencev.

d Za nezaposlene delavce. Na predlog osrednjega odbora za posredovanje dela je socialni minister izdal odlok, da morajo od dne 1. septembra 1937 dalje doklade znašati petinko od iznosa doklad, ki jih predpisuje zakon o zavarovanju delavcev z dne 14. maja 1932 za zavarovanje za primer bolezni. Za to doklado veljajo predpisi poglavja osmega zakona o zavarovanju delavcev o dolžnosti plačevanja doklad za zavarovanje s tem, da gre polovica zneska v breme delodajalca, polovica pa v breme delavca. To doklado bo pobiral Urad za zavarovanje delavcev skupaj z zneski za nezgodno zavarovanje.

Strokovnjaki govore:

Zelo rahitični breji svinji, ki se sploh ni mogla držati na nogah, smo 58 dni dajali Pekk-a in Osan-a in je popolnoma ozdravela. Banovinsko posestvo Modriča št. 2008 z dne 26. nov. 1906.

Pri vseh vrst živini, posebno mladi, breji, slabi rahitični in zaostali, boste dosegli velike uspehe z uporabo Pekk-a in Osan-a.

Navodila daje zastoj:

»KASTEL« d. d., Zagreb 6, poštni predal 50

d Zbiranje prostovoljnih prispevkov. Ponašajo se primeri, da oškodovani po raznih elementarnih nezgodah: toči, poplavih l. t. d. prosjačijo na lasno pest okoli in nadlegujejo ljudi. Pri tem se dogaja kaj pogosto, da se tega poslužujejo nevedni ljudje. — Banska uprava je zato izdala opozorilo vsem občinam, da je vsakršno javno nabiranje kakršnihkoli prostov. prispevkov brez odobritve upravnega oblasti prepovedano. V svrhu pomoči in omiljenja bede vseh oškodovancev po toči in poplavih je oblast sama organizirala javno nabiralno akcijo. Vsak, kdor more kaj dati, naj izroči svoj dar občinski upravi, ki bo že poskrbela, da bo pomoč prav obrnjena ozir. da bo prišla v tisti namen, za kateri ga je namenil darovalec.

d Lurško romanje v Rajhenburg in izlet v Zagreb je preloženo na 18. in 19. septembra (zaradi mnogih prošenj — zaradi tretjetredniškega kongresa). Nove prijave sprejema do 13. septembra »Družina božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

d Zopet trije krasni tabori. V nedeljo, dne 5. septembra je dalo slovensko ljudstvo zopet duška svojim srčnim čutilom na treh krasno uspeh taborih. Nad 1500 ljudi je zborovalo v Hočah ob 40 letnici tamošnjega prosvet-

Nova žrtev planin

Dolgi vrsti grobov, ki so sprejeli v svoje hladno naročje žrtve prevelike ljubezni do naših planin, es je pridružil nov grob: vanj bo leglo mlado življenje dijaka II. letnika tehniške fakultete Antona Švajgerja. Nesrečna Švajgerjeva družina je tako izgubila mladeniča, ki ji je bil v veliko oporo in v katerega je stavljala najlepše upe za bodočnost.

Anton Švajger je ono nedeljo napravil zlet na Prisojnik. Prišel je na vrh brez vsake nezdode in ga je doletela nesreča šele na povratku. S Prisojnika je odhajal v spremstvu delavca Alojzija Bratina. Nekje na snežišču se je Bratin, ki je nič hudega sluteč hodil pred Švajgerjem, zdelo čudno, da je za njim vse tiho. Ozrl se je in na svoje veliko preseneče-

nje opazil, da je Švajger izginil brez sledu. Nekaj časa ga je klical, ker pa je bilo to brezuspešno, se je vrnil po poti in ga iskal vso-povsod. Po dolgem trudu ga je nazadnje res našel: nesrečni mladenič je ležal na neki skali pod snežiščem ves razbit in krvav.

Bratina je odhitel po pomoč. V koči na Gozdu je bil prav ta čas šolski upravitelj g. Pečar iz Kranjske gore, ki je z Bratinom takoj odhitel na kraj nesreče. Ponesrečenemu mladeniču pa ni mogel več pomagati. Rane, ki jih je pri padcu dobil po vsem telesu in tudi po glavi, so bile smrtne. Reševalci so mlado žrtev planin pronesli v kočjo na Gozdu, odondod pa so ponesrečenca prepeljali v Kranjsko goro, kjer so ga pokopali.

nega društva. Ta tabor je bil take po govoricah kakor po navdušenju mogočen izraz katoliške misli in bo ostal vsem v najlepšem spominu. — Izvrstno so se odrezali to nedeljo tudi kmetje litijskega okraja, ki so se zbrali na veličastnem taboru v Zagorju. Tajnik glavnega odbora dr. Vorsič iz Ljubljane je seznanil zborovalce z glavnimi smernicami kmetске zveze. Oglasili so se k besedi tudi drugi govorniki in govornice iz kmetских vrst. Nad 4000 kmetскеga ljudstva se je navduševalo za pravice kmetскеga stanu. — V Mostah pa so 5. septembra proslavili 30 letnico prosvetnega dela. V soboto so izvrstno uprizorili narodno igro »Miklovo Zalo«, ki je bila izborna obiskana, saj so razprodali vseh 1600 vstopnic. V nedeljo se je podal velik sprevod — okoli 2000 oseb — na travnik, kjer je bila služba božja s cerkvenim govorom trnovskega župnika g. Cegnarja. Po sv. maši je bil tabor z glavnima govornikoma dr. Basajem in urednikom Kremžarjem, ki je med drugim izjavil: »Brez Slovencev Jugoslavije ni«. Telovadke in telovadkinje je občudovalo nad 2000 gledalcev. Na prosvetnem taboru v Mostah je bil tudi ban dr. Natlačen, župan dr. Adlešič in drugi odličnjaki.

♦ Priporočamo vpis Vaše hčerke ali sina v enoletno trgovsko šolo, znani »Christofov učni zavod« v Ljubljani, Domobranska c. 15. Ta zavod je potrjen od ministrstva in nudi v enoletnem trgovskem tečaju izobrazbo za vsakovrstno pisarniško službo v gospodarskih podjetjih, pri odvetočnikih, notarjih, trgovcih itd. Učenci z malo maturo imajo še posebne ugodnosti v trgovski obrti. Pišite po brezplačna pojasnila in nova izvestja na ravnateljstvo zavoda.

♦ Ve sončni Dalmaciji v Sinj, Split, Trogir, Šibenik in druge znamenite kraje z romarskim avtoizletom od 20. do 25. septembra; z ladjo na prekrasni otok Hvar! Vesela trgatve grozdja itd. Ne zamudite ugodne prilike! Prijavite se za brezplačna pojasnila pri »Družini božje sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

♦ Zastopniki evropskih poročevalskih uradov so se mudili te dni v Jugoslaviji in napravili izlet tudi v Bohinj in na Bled. V dvorani Park-hotela na Bledu je ravnateljstvo tega podjetja priredilo novinarjem novo predavanje. Bogato in okusno podano kosilo je našleto na splošno priznanje tujih gostov. Med kosilom se je dvignil ban dr. Marko Natlačen in pozdravil goste z lepim govorom v slovenskem jeziku, v katerem je med drugim dejal, da smo Slovenci majhen narod, morda eden najmanjših na zemeljski obli, toda zavzemamo častno mesto v krogu vseh kulturnih narodov zemlje. Videli ste, da hoče ta narod

Suknjo boste dobili, hlače pa so izginile

V ruskem boljševiškem raju bodo ljudje kmalu hodili v takšni obleki, kot sta jo imela Adam in Eva po grehu: pokrivati bodo morali telesno nagoto z drevesnim listjem, če jim bo na razpolago. Obiskovalci boljševiške Rusije poročajo, da imajo ljudje prav slabo obleko; prav mnogi hodijo v cunjah. V Rusiji ni dovolj sukna ne platna ne druge tvarine za obleke. Tudi krojačev, ki bi bili izučeni in poštenci v delu, je prav malo. O teh razmerah piše boljševiški list »Čeljabinski rabočij«: »Krojaške delavnice so v predmetstvih in nameščene v kletnih prostorih. Treba je pogumna, da se naroči delo v takšnih delavnicah.

Obleka se izdeluje nemarno in slabo. Če gre po sreči, dobiš naročeno obleko čez dva meseca. Ko jo oblečeš se ti poda kot vreča ali pa je tako ozka, da je ne moreš nositi. Neki delavec je mislil, da bo dobil boljšo obleko, če plača dvojno ceno; ko pa je dobil izdelano obleko, je bila za nič: eden rokav je bil zložen iz treh tkanin. V delavnicah tudi prav mnogo izgine. Čestokrat dobi naročnik obleke odgovor: Suknjo boste dobili, hlače pa so izginile. Lepa slika iz boljševiškega »raja«! Dajemo jo našim najbolj modernim oblečenim boljševiškim proletarcem v premislek.

živeti, da hoče živeti svoje lastno kulturno življenje. Ko ste si ogledali novinarsko razstavo v Ljubljani, ko ste si ogledali naš velesoj, ste videli, koliko naš narod kulturno proizvaja. Zlasti ste imeli priliko opaziti, kako odličen smisel ima naš narod za organizacijsko delo. Ko ste se vozili skozi naši vasi, ste videli, kako so lične, kako so naše hiše okusno zgrajene, kako so čiste, kako vlada povsod smisel za red, smisel za snago. — Gospodu banu se je zahvalil predsednik mednarodne zveze poročevalskih uradov Meynot. Dejal je med drugim, da ga je prav posebno navdušila naša novinarska razstava, ki nam je odkrila, na kako visoki stopnji je slovensko časnikarstvo, ki te dni slavi 140 letnico svojega delovanja. Tudi tu smo mogli opaziti, kako pridno je to ljudstvo in kako globoke so njegove organizatorske sile. — Tako delajo voditelji slovenskega naroda za ugled Slovenije in — države v svetu.

♦ Pri zlati žili, bolečinah v križu, zastojih krvotoka jeter in nezadostnem izločevanju iz žolca, nastalih vsled zapeke, se dosežejo vedno odlični uspehi z naravno »Frazz-Josefovo« grenko vodo. Bolniki radi jemljejo preizkušeno »Frazz-Josefovo« grenko vodo in jo dobro prenesejo tudi pri večkratni uporabi.

Ogl. raz. 5. št. 3071/33.

♦ Otvoritev nove železnike postaje. V nedeljo 5. septembra 1937 je postalo Tržišče, na prgi Trebnje na Dol.-St. Janž na Dol. med postajališčem Pljavnica in št. Janžom na Dol., novo postajališče. Na tej postaji se bodo ustavljali vsi mešani vlaki, počeniši od 5. septembra z vlakom, ki odhaja iz št. Janža na Dol. ob 12. Vlaki bodo odhajali iz postajališča Tržišče proti št. Janžu na Dol. ob 8.09 (ob nedeljah in

praznikih do 3. X.), 10.24 (ob delavnicah do 3. X., dnevno od 4. X. dalje), 16.30, 22.14; proti Trebnjem na Dol. ob 6.15, 12.05, 17.41 (ob delavnicah do 3. X., dnevno od 4. X. dalje), 19.08 (samo ob nedeljah in praznikih do 3. X.). Potniki in prtljaga se bodo odpravljali proti doplačilu v vlak. Potniško prtljago, namenjeno za postajališče Tržišče, mora potnik takoj ob izstopu sam prevzeti pri službenem voru od vlakovodje.

♦ Finančni minister na potovanju. V spremljevanju bana zetske banovine je obiskal te dni finančni minister dr. Letica več samostanov v črnogorskem Cetinju. Tudi s črnogorskim nadškofom-metropolitom Dožičem se je dalj časa razgovarjal. Finančnega ministra Letico so posebno zanimala dela in predlogi, ki so v zvezi z izsušitvijo Skadrskega jezera.

♦ Na ljubljanskem magistratu so uradno zopet od 8 do 12 in od 15 do 18.

♦ 14.000 učencev in učenec se je vpisalo v zagrebške meščanske in ljudske šole.

♦ Subotički mesarji se pritažajo. V hudi borbi z mestno občino subotičko zaradi trošarin so tamošnji mesarji so zahtevali, da občina zniža trošarino na meso od enega dinarja pri kilogramu na polovico. Ker župan tega ni storil, so mesarji zagrozili, da bodo vsi zaprli svoje delavnice. Zdaj so že odpovedali vsemu svojemu osebju, prvega decembra bodo pa nehali tudi sami klati živino. Če bo obveljalo tako, kakor mesarji napovedujejo, potem bodo morali prebivalci Subotice hočeš nočeš postati rastlinojedci.

♦ Zanimiv stroj, ki orje, seje, mlati in opravlja vsa poljska dela, je menda izumil revni kovaški pomočnik iz Briješta pri Osijeku. Izumitelj se piše Jurij Petrovič. Stroj je bač narejen tako prikladno, da ga lahko vleče par tudi bolj slabih konj. Izumitelj je revež in ne more dati svojega izuma patentirati. Zato bi ga rad prodal.

♦ 186 nagrad najrazličnejše vrste je razpisala uprava zagrebškega velesojma za svoje obiskovalce. Prva nagrada je lep osebni avtomobil, druga oprava za spalnico, oprava za jedilnico, mnogo preprog in drugega. Kajpak je zato med obiskovalci veliko zanimanje ne samo za velesojemske razstave, temveč še bolj za izid žrebanja.

♦ Pozor, da ne bo kaznil Ministrstvo za pošto, telegraf in telefon je na podlagi zakona o Društvu Rdečega križa odredilo, da se mora v času od 19. do 25. septembra 1937 plačati za vsa navadna in priporočena pisma, pakete, razglednice, navadne in vrednostne pakete ter za telegrame v tuzemsko prometno obvezna pristojbina za Rdeči križ v znesku 50 par. Za

Indijska misijonska razstava

Indijska misijonska razstava oo. jezuitov na velesojmu v Ljubljani je prav krasso in nazorno po svojih bogatih skulnjah uredil p. Anton Virhaj D. J., ki je bil več let sam misijonar v Bengali, v Indiji. Pod njegovim spretnim vodstvom je mnogo rok več časa delalo pri tej razstavi, kakršne doslej še nismo videli v Ljubljani. Na tej razstavi vidiš razne like ljudi, hiš, zemlje, krajev, šivalstva, rek. Vidiš, kako krupljejo in trgujejo na bolonskem trgu; poleg revnih hlače domačinov gledaš sijajno zemindarjevo (veleposestnikovo) palačo. Opazuješ malo hišico revne družine, vse v naravni velikosti, kakor so v resnici. Zanimajo te raznobarne kričeče slike indijskih bogov in božinj, ki jih štejejo nad 800 milijonov. Ustavil se pred džunglo, neprodinim gozdom s kačami, šakali, pticami, v njej je prekrasen, 3,20 m dolg bengalski tiger, ki je ravno pripravljen skočiti na divjega bivolca in ga končati. Kar nemankrat zaslišiš

poleg sebe zvoniti s tremi novimi zvonovi, ki so namenjeni za Ljubljana p. Staaka Poderžaja D. J., ki zdaj misijonari v Ragapurju pri Kalkuti v Indiji. Ima cerkev, a dozdaj še nobenih zvonov. Daresi dobrotnikov so omogočili, da smo jih nabavili. Po razstavi jih pošljemo tja. V misijonskem bazarju si lahko kupiš kak spomin na to misijonsko razstavo; če si želen in utrujen, pa dobiš tudi pristen indijski čaj. V misijonski razstavi je tudi navzoč novi misijonar gosp. Janez Ehrlich D. J., ki bo letos 7. oktobra odšel v Indijo.

Obiskovalcev v tej razstavi je vedno dosti; složno vsi hvalljo krasno, enotno urejeno razstavo. Zato naj nihče ne zamudi te lepe prilike in si jo ogleda. Vlazi nanjo bodo ostali neizbrisni za vse življenje. Navdušili se bomo za naše slovenske bengalske misijonarje, še bolj kot do zdaj jih podpirali e svojimi darovi, posebno pa tudi s svojimi živami in molitvami.

ostale poštne pošiljke, kakor tudi za one pošiljke, ki so po zakonu poštne proste, se ta pristojbina ne plača. Za pošiljke v inozemstvo plačilo pristojbine ni obvezno. Pristojbina za Rdeči križ se plača s posebnimi znakami Rdečega križa.

d Velik som. Nad 60 kg težkega soma je v Muri pri Čakovcu ujel neki ribič. Najprej so granicarji zagledali, kako je na vrhu vode plavala neka velika riba ter obvestili zakupnika lova. Ribič je ribo zajel v mrežo, nakar jo je stehal. Bil je com izredne teže. Videti je bilo, da je bil som omamljen, najbrž od konoplje, ki jo v bližnjih vaseh perejo kar v Muri.

d Lov na kače, glavni zaslužek Hercegovcev. Prav v avgustu vlada v Hercegovini največja vročina, taka, da poka kamenje. V tem svetu kar mrgoli strupenih kač. Pred šestimi leti je mostarski Higijenski zavod začel vabiti kmete, naj love kače in jih zavodu za denar oddajajo. Kmetje so bili spočetka kajpak neverjetni Tomaži, ko so pa res dobivali denar na roko, so pa postali neodjenljivi lovci. Nalovljene kače devajo v buče, da jih žive izroče zavodu, od tam pa gredo spet v Zagreb v glavno skladišče pri tvrdki »Jugefa«. Kolikor strupenih kač se nalovi, toliko jih potem pokupi nemška tvrdka Bayer, znana tvornica zdravil. Zaslužek kmetov je sicer skromen, nekaj pa vendarle nese.

d Pri težki stolici, napetosti, glavobolu zaradi zaprtja, očisti ena do dve čaši naravne »Franz-Josefove« grenke vode prebavne organe. »Franz-Josefova« voda lahko jemljejo tudi bolniki, ki leže in jo imajo za dobro.

Reg. po mila. soo. pol. in nar. zdr. S. br. 15485, 20. V. 35.

d Kolobjani bodo pa le imeli zelje. Od vseh strani naše Slovenije je olišati, da so gosnice glogovega belina letos do maha popolnoma uničile vse kapusove nasade. V laškem okraju viditi povsod, kamor stopiš na polja, prazna, v zraku širilača rebra našega zelja: kapusova gosnica je nastopila povsod v neverjetnih množinah. Ko so gosnice eno njivo uničile, so se valile v skupnem valu čez njive, travnike in ceste do bližnjega zeljnega nasada, kjer so nadaljevale svoje uničevalno delo. Povsod so zlasti gospodinje storile, kar so vedele in znale, da bi rešile zelje, a vse akropjenje s pepelom, modro galico in tudi petrolejem je bilo zaman. V neki župniji celjske okolice pa so vendar ljudje rešili večino zeljnih nasadov; gospod župnik v Kalobju je ob nastopu glogovega belina v cerkvi ljudstvo opozoril na nevarnost tega metulja; pozval je starše, naj pošljejo otroke-šolarje, ki imajo sedaj počitnice, na zeljne njive in naj s primernimi vejami uričujejo leteča metulja; gospodinje pa naj na zeljnatih vseh pobirajo že pritrjena jajčka glogovega belina, ki so imela obliko rumenih kep. Ljudje so gospoda ubogali, pravočasno zatirali metulje in njih jajčka ter tako skoro splošno rešili vse kapusove nasade v župniji. Lahko se računa, tako je rekel nek uvidevni gospodar, da so Kalobjani s tem pravočasnim, pametnim ravnanjem rešili najmanj 50.000 din gospodarskega premoženja. Res škoda, da niso kmetje bili pravočasno opozorjeni na goseničjo nevarnost.

d Zadrusna šola v Ljubljani na dvorazredni trgovski šoli se bo tudi letošnjo zimno vršila. Začne se 11. oktobra in konča z Veliko nočjo. Namenjena je kmetiskim fantom, ki so dopolnili 18 let in ki imajo namon ostati na kmetiji. Radi pogojev in vpisovanja naj se oglase tisti, ki bi radi bili sprejeti, na Zadrusno zvezo v Ljubljani.

posebna blaga in učinkovita čudovitega vonja

d Za zboljšanje proge. V smislu predloga ljubljanskega železniškega ravateljstva je prometni minister zaprosil ministrski svet za odobritev kreditov 544.000 din za izmenjavo kretnic na mariborski progi ter za zboljšanje proge pri Zidanem mostu. Vsa dela, ki jih je ministrski svet odobril, bo izvršilo ljubljansko železniško ravateljstvo v lastni oskrbi.

d Če krmilar zadrema. V jugoslovansko ladjo »Ljubljano« bi se ono noč skoro zaletel italijanski parnik »Monte Gargano«. »Ljubljana« je vozila na redni vožnji iz Splita v Sibenik in pravkar zavila mimo Sibienske Rogoznice, ko je kapitan opazil, da naravnost proti njim reže valove italijanski parnik. »Ljubljana« je dajala znake, vendar ni nič pomagalo. Naš kapitan je zadevo prijavil oblastem. Italijanski krmilar je najbrž zadrimal.

d Pri nas ni takih. Neimenovani dobrotnik je daroval belgrajski občini za revne otroke znesek dva in pol milijona dinarjev. Znesek mora občina uporabiti za zgraditev zavetišča nepreskrbljenim otrokom.

d Letalsko zvezo Rim—Belgrad—Bukarešta bo vzpostavila italijanska letalska družba »Ala Littorio« po sporazumu med Italijo, našo državo in Romunijo. Na progi bodo obratovala velika italijanska trimotorna letala in je bil izvršen že poskusni polet. Za vožnjo Rim—Belgrad—Bukarešta bodo potrebovala letala samo 4 ure.

d Prvi letnik za učence madžarske narodnosti. Prosvetni minister Dobrivoj Stošovič je odobril, da se za šolsko leto 1937/38 odpre na belgrajškem moškem učilišču prvi letnik za učence madžarske narodnosti, ki so naš državljani. Ti učenci se bodo v madžarščini učili vseh onih predmetov, ki jih bodo potem predavali na madžarskih manjšinskih šolah. V nacionalnem jeziku pa se bodo učili predmetov nacionalne skupine. — Kako pa je z našimi rojaki, ki so ostali pod Madžarsko in Avstrijo?

d Tudi v Vojvodini obirajo hmelj. Pravijo, da je letošnji pridelak nekoliko manjši kakor lani, pač pa je letošnja kakovost boljša. V Vojvodini je 3000 juter zemlje posejanih s hmeljem.

d Spomin na veliko hrvatsko zmago. Hrvatje bodo v kratkem slovesno proslavili 1050 letnico sijajne pomorske zmage Hrvatov nad Benečani pri Makarski. Takrat je med

bitko padel tudi benečanski dož Peter Candiano, benečansko brodogovje pa je bilo popolnoma uničeno. Hrvatje so za nekaj desetletij nehali plačevati davek Benečanom.

d Nečak italijanske kraljice podlegel požarom. Brat črnogorske kraljice Milene in nečak italijanske kraljice in kneginje Zorke, matere pokojnega kralja Aleksandra I., upokojeni polkovnik Milutin Vukotić, se je pri neki avtomobilski nesreči pred nedavnim hudo ponesrečil. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico »Danilo I.« na Cetinje. Sedaj je podlegel požarom.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Razgovori med našo državo in Nemčijo se začne 10. septembra v Dubrovniku. Gre za novo trgovinsko pogodbo. Največ bo govora o načinu plačevanja v zvezi s sporazumom, ki je bil meseca marca letos sklenjen v Berlinu. Po tem marčnem sporazumu so imeli Nemci to veliko prednost, da so kupovali pri nas le take predmete, ki so jim bili neobhodno potrebni (žito in moko), opustili pa so kupovanje drugih predmetov, ki jih niso tako nujno potrebovali (živina in rude). Naši izvozniki so se zaradi tega hudovali in sedaj zahtevajo, da se ta napaka odpravi. Temu primerno je upadel tudi izvoz. V tem času so Nemci nakupili pri nas le za 12 milijonov mark blaga namesto za 40.

d Poljaki priznavajo uspehe dr. Stojadinovičeve vlade. Poljski časopis »Kurier Varšavski« piše, da je zboljšanje razmerja med Male zvezo in Madžarsko velevažno za zboljšanje splošnega položaja v Podonavju. List naglašava vlogo, ki jo je igral predsednik jugoslovanske vlade dr. Milan Stojadinović pri obnovi stikov med Male zvezo in Madžarsko, in poudarja, da je dalekovidna politika predsednika jugoslovanske vlade vredna vsega priznanja.

d Sporazum ni več daleč? Izreden doseg je zemljoradniški prvak dr. Čubrilović. Te dni je na zborovanju v okolici Sibanika izjavil, da je prišel na zborovanje samo zato, ker bi hrvatskem kmetom rad povedal, da je skupina srbskih zemljoradnikov začela ponovno živahno delati za sporazum. Po njegovem pripravljenju sporazum ni več daleč.

d Ne tlačite cerkve v politično slakužo. Glavni organ JRZ »Samoprava« ostro oboja politične kroge, ki ne izbirajo sredstev v svoji borbi zoper sedanjo vlado, in pravi: »Gnana podtikanja in laži, ki jih likajo prevratni činitelji celo v cerkvah, privlačujejo redovne ljudi, ki niso nikoli hodili v cerkev in so bili celo njeni sovražniki. In dočim se cerkve polnijo z brezverci, se mnogi pravoslavci iz cerkva oddaljujejo, ker ne morejo razumeti, kako

VINA za vse priložnosti naročite pri Centralni vinarni v Ljubljani.

ee strinja z dostojanstvom svetosavske cerkve, da se z njenih prižnic širijo laži in klevete. Medtem ko se nasprotniki vlade dr. Milana Stojadinoviča v svojem obupu sprašujejo: Ali nam niti prižnice ne bodo pomagale?, se vsi trezni državljani kakor Cicero sprašujejo: Kako dolgo se bo zlorabljalo naše potrpljenje? Kako dolgo se bo sejal razdor in nemir v naši državi? Kako dolgo bodo še smeli ljudje zaradi tega, da bi se vrnili na oblast, tlačiti cerkev v svojo politično miakužo? Ali naj cerkev postane politično sejnišče? Dovolj je vsega tega! Zakaj tudi potrpljenje ima svoje meje, in mi, ki smo pravoslavci in resnično ljubimo svojo cerkev, ne bomo dovolili, da se cerkev zlorablja za take gredobije.

d Prijatelji na vse strani, a brez ljudskih front-. Zastopniki bivše socialistične stranke Jugoslavije so imeli nedavno sestanek, na katerem so sklenili več resolucij. Z državnega stališča je treba predvsem poudariti tisti del resolucije, v katerem pravijo jugoslovanski socialni demokrati, da se morajo priznati zgodovinsko-razvojne posebnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev, kar se mora izraziti tudi v politični organizaciji države. Prav tako pa se strinjajo s tem, da morajo vsi južni Slovani biti združeni v eni državni zajednici, ki naj bo na notraj organizirana na temelju državljan-ske svobode, verske in narodne enakopravnosti ter socialne pravice. Drugi členi resolucije se v znanem pravcu vseh evropskih socialistov zavzemajo za zbiranje vseh demokratičnih skupin v Jugoslaviji v delovno skupnost ali demokratični sporazum, z drugimi besedami, za tako zvano ljudsko fronto. V mednarodni politiki pa se resolucija kajpada izraža za tisto politiko, ki se suče okoli osi Moskva in v tem smislu zahtevajo, da se odločno pobijajo in pretrgajo vse zveze z nedemokratičnimi, to je fašističnimi državami. Z eno besedo, Jugoslavija naj se poda na opolzko pot ustvarjanja dveh načelnih front ter naj se postavi svedea ob stran Moskve kot voditeljica antifašističnega zbora. Da je taka zunanja politika za našo državo, ki mora imeti čim več prijateljev, naj bodo v tej ali oni fronti, nemogoča in da bi s tem tvegali državo samo, ni treba posebej poudariti in je čudno samo, da naši sodruzi tega ne razumejo.

d Ne pustijo žaliti dr. Stojadinovičeve vlade. Pristaši zemljoradnikov so priredili

Velesejm v Ljubljani. Minister dr. Korosec, set-urednik dr. Abcin in ban dr. Natlačen ogledujejo krasno velesejmsko prireditve.

pred kratkim v Kninu shod. Kot glavni govornik je nastopil dr. Cubrilović. Shoda se je udeležilo okoli 800 kmctov, ki so takoj, ko je Cubrilović spregovoril, začeli burno ugovarjati, ker je zabavljajl čez delo sedanje vlade. Zborovalci so Cubriloviću dovolili govoriti šele potem, ko jim je obljubil, da vlade ne bo napadal. V svojih nadaljnjih izvajanjih se je bavil Cubrilović s prejšnjimi diktatorskimi režimi ter prav posebno s Pero Živkovičem.

d Pravoslavni duhovnik Marko Ružičič, znani poslanec JRZ, ki je na sramoto naših katoliških svobodnjakarjev v narodni skupščini zelo odločno zagovarjal konkordat, je imel te dni v Šabcu krasno uspelo zborovanje, na katerem so volilci povsem odobrili delo kraljevske vlade dr. Stojadinoviča.

d Na krivi poti. V Celju je bil ustanovni občni zbor mladinske organizacije JNS. Po poročilu Domovine se je govornik v imenu pripravljalnega odbora spomnil smrti velikega narodnega svečenika patriarha Barnabe, čigar spomin so navzoči počastili s klicem 'Slava!'. Letos je med Slovenci umrl velik narodni svečenik, nadškof dr. Jeglič, ki ima ogromne zasluge za naš slovenski narod v

verskem, pa tudi narodnem in kulturnem oziru. Domovina nič ne poroča o tem, da bi se bil predstavnik pripravljalnega odbora v svojem govoru spominjal velikega sina našega slovenskega katoliškega ljudstva, nadškofa dr. Jegliča. Ta molk je značilen za JNS in njeno narodno mišljenje. Veliki slovenski narodni vladiki in JNS in njeni mladini toliko vreden, da bi se ga spominjala z besedico.

NESREČE

d Žganje pomori jih več, kakor kuga, glad in meč. V Hrenici v Koških pri Mariboru so našli 35 letnega viničarja Franca Čuriča mrtvega pod vznožjem strmega hriba tik ob gozdu posestnika Jakoba Skofa v Jablanci. Čurič je bil s svojo ženo pri posestniku Ludviku Vaslu, ki je kahal žganje. Čurič je močno vdan alkoholu, pa je vso noč in naslednji dan pil žganje. Fijan se je napotil domov, da bi šel kmit živino. Na strmem bregu nad Viniško vasio pa je obnemogel, se vsedel na tla ter zopet pil žganje in zraven prepeval. Nenadoma pa se je skotalil po strmini navzdol ter v gozdu obležal mrtve. Umrl je zaradi zastrupitve z alkoholom.

d Hlev s svinjakom je pogorel Kovaču na Vačah pri Litiji.

d Družinskega očeta je ubila strela. 1. septembra so črni oblaki pregnali ljudi z ulic, ker je bilo pričakovati silnega neurja. Vendar pa nad Celjem samim ni bilo posebnega neurja, pač pa nad Smartnim v Rožni dolini, kjer je udarjala tudi strela, ki je tresčila v hišo posestnika Kuglerja in jo zažgala. Ubila je posestnika samega, ki je bil takoj mrtve. Zene ni bilo doma, ker je v celjski bolnišnici, kjer je pred dnevi rodila fantka — petega otroka. Ono dopoldne je prišel neki tamošnji posestnik v bolnišnico z vozom po njo, da jo je odpeljal domov, vendar je našla dom v ruševinah, moža — očeta komaj rojenega fantka in štirih malih otročičkov — pa mrtvega.

d Skozi okno je vrgel ženo. Lep zakon-ski drug je vsekakor zemunski mesar Svetislav Petrovič. Že dalj časa med njim in ženo ni bilo medsebojnega razumevanja, prepiri in pretepi so bili na dnevnem redu. Nedavno sta se spet skregala. Razjarjena žena je Petroviču zagro-

Ea največjih zanimivosti na letošnjem ljubljanskem velesejmju je misijonki paviljon. Tam dobiš tudi pravi indijski čaj.

zila, da mu bo v obraz vrgla raztopino solne kisline. To je pa mesarja še bolj ujezilo, da je ženo zgrabil in jo z vso silo vrgel skozi okno na cesto. Hudo poškodovano ženo so reševalci prepeljali v bolnišnico, Petroviča pa so policaji odpeljali za zapaha.

d Huda avtomobilska nesreča pred Velikim Gabrom. V torek, 31. avgusta, je vozila s svojim avtom žena zdravstvenega poročevalca v Litiji ga. Cvetislava Orel šolsko komisijo na Veliki Gaber. Malo pred Velikim Gabrom, v vasi Cesta, pa je stala na cesti z majhnim vozičkom posestnica Jevnikar J. s svojo malo nečakinjo, 5 letno Marijo Jevnikar. Obe sta bili čisto na robu ceste. V trenutku, ko je avto drvel mimo, je deklica skočila pred avto, ki jo je podrl. Gospa Orlova je avto takoj ustavila, v avtu se nahajajoči njen mož dr. Orel je deklico takoj pregledal in za silo obvezal, nakar so otroka odpeljali k banovinskemu zdravniku dr. Fedranu pod Ivančno Gorico, od koder jo je dr. Fedran s svojim avtom prepeljal v ljubljansko bolnišnico. Poleg zlomljene noge ima tudi pretresne poškodbe, tako da je njeno življenje v nevarnosti.

d Če ne gre drugače, podvojite število orožništva. Tam okrog Črnomlja je bilo meseca avgusta vplomjeno v več vaseh, v Nemški Loki, pri Kraljih, v Brezovici, na Dobilčki gori, Tautji gori (tu je bilo v eni noči šest vplomov izvršenih), v Tribučah itd. Najhuje med vsemi okradenci sta vsled tatvine in vloma prizadeta zakonca Legat (orožniški narednik v pokojni) na Dobilčki gori, kjer sta sedaj na oddihu v poletju. Dne 18. avgusta je bilo v noči med 11 in 12 na zelo spreten način vplomjeno. Pokradli so vso obleko, perilo, ubavalo, posteljino, denar, zlatino in drugo, v skupni vrednosti 12.735 din. Vseh teh vplomov je po ljudski govorici osumljena organizirana ciganska tolpa kakih 5 do 7 članov. Oborožena s samokresi se klati po okraju in je ljudstvu v velik strah in preobčutno škodo. Poizvedbe za temi rokomahtarji so ostale do sedaj brezuspešne. Prisiljeno je, da si samo noč in dan straži.

d Pri zaprtju ali pa pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravne »Franz-Josef« vode.

d Dva prehuda fanti. Na Vrhu v temeniški dolini, tam okrog št. Vida pri Stični, sta te dni imela službeni opravke orožnika tukajšnje orožniške postaje. Hotela sta zaslišati brata Franceta in Jožeta Gregoriča zaradi nekega prestopka. Oba Gregoriča pa nista bila pripravljena mirno prenašati zasliševanje orožnikov. Napadla sta oba orožnika ter je pri tem dobil 29 letni kaplar Raca Marko iz Bosanskega Grahova hude poškodbe po glavi in rokah, dočim je drugi orožnik moral pred nasilnima fantoma pobegniti. Močno pobitega kaplarja Raco Marka so pripeljali v ljubljansko bolnišnico.

d Z orožniki so se spopadli. Dne 28. avgusta je okrajni odbor JRZ v srbskem Valjevu sklical v kavarni »Zlatibor« sestanek, ki ga je uradno prijavil in dobil dovoljenje zanj. Prav takrat so pa nasprotniki vlade skrivaj zbrali svoje prijatelje za namenom, da napadejo lokal »Zlatibora« in da onemogočijo sestanek. Pred začetkom sestanka so pristaši opozicije z večino komunistov in drugih levčarjev, ki so bili dotlej skriti po okoliških in drugih bližnjih lokalih in pomešani med neprizadetim občinstvom, sedečim pred kavarnami in sprehajajočim se po ulicah, poskušali demonstrirati in napasti s kamenjem »Zlatibor« in pristaše JRZ, ki so ostali zunaj, ker v kavarni ni bilo več

prostora. Orožniški organi in občinska straža, ki so vzdrževali red, so razgnali demonstrante in napadalec in jih potisnili v stranske ulice. Skupina demonstrantov je izrabila slabšo razsvetljavo in je izza vogala napadla s kamenjem varnostne organe. Demonstranti in napadalec so nekajkrat tudi ustrelili iz revolverjev, vmes so se slišali vzkliki: »Živela sovjetska Rusija!« Več varnostnih organov je bilo ranjenih od kamena, dva med njimi nevarno. Ranjen je tudi sam častnik. Varnostni organi so pozvali demonstrante in napadalce v imenu zakona, da prenehajo napadati in da se v miru razidejo. Ker pa jih niso poslušali, temveč so jih še nadalje napadali, so orožniki po določilih svoje službe v silobranu rabili strelna orožja in lažje ranili tri osebe. Nato so se demonstranti raztepli in je spet zavladal red in mir. Sestanka v kavarni »Zlatibor« niso prekinili in se je končal v popolnem redu in miru. Preiskava je izsledila kolovodje napada in so jih zaprli, razen glavnega Radomirja Stefanoviča, zdravnika iz Valjeva, ki je — pobegnil.

Slovenski dom

JE NAŠ CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM ČITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROČITI »SLOVENSKEGA« JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PISITE NA DOPISNICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POŠLJE NEKAJ ŠTEVILK LISTA NA OGLED.

d Prsni koš mu je zmečkalo. 17 letni dijak Božo Erjavec, sin postajenačelnika v Kranju, se je ono soboto odpeljal na kolesu proti Dolenjski, kjer je nameraval obiskati svoje prijatelje v Kočevju. Pod šmarskim klancem ga je dohitel tovorni avtomobil. Erjavec se je oprjel avtomobila z rokami, da mu ne bi bilo treba iti v klanec peš. Med vožnjo na kolesu pa je nenadoma izgubil ravnotežje in padel pod kolo avtomobila, ki mu je zmečkalo prsni koš. Poklicani so bili ljubljanski reševalci, ki so hudo ranjenega mladeniča prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Ves trud zdravnikov, da bi ponesrečenca ohranili pri življenju, pa je bil zaman. Nesrečni dijak je proti večeru izdihnil.

d Veliko škodo so napravile letos nevihte s točo ne samo v Sloveniji, temveč tudi na Hrvaškem. Dosedaj so preračunali, da je v savski banovini bilo prizadetih po toči in nevihtah 121.183 jutrov orne zemlje in 11.722 jutrov vinogradov. Škoda znaša približno 25 milijonov dinarjev. V savski banovini imajo tudi zavod za zavarovanje proti toči. Ta zavod razpolaga danes le z vsoto 7,5 milijona dinarjev. Na ta način ne bodo mogli niti tisti kmeti, ki niso zavarovani — dosti je takšnih, ki se niso hoteli zavarovati — dobiti zadovoljive podpore. Darovala pa je tudi banska uprava savske banovine vsoto 300.000 din, toda to je z ozirom na veliko škodo po toči prizadetih pač malo.

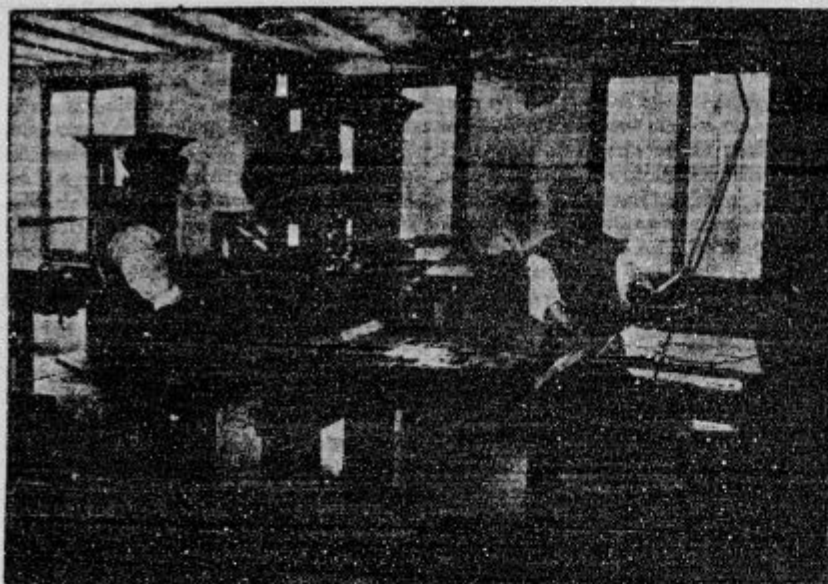
d Ponoči je skočil iz tretjega nadstropja. V soboto, 28. avgusta, ponoči je skočil iz tretjega nadstropja umobolnice v Novem Celju blaznež Anton Zupanc, 34letni bivši ključavničar. Pri padcu je dobil smrtno nevarne notranje poškodbe in si zlomil obe nogi. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer je pa umrl.

d Zadoščanje gospodu župniku na Javorju. Pred ljubljanskim sodiščem je bila pred kratkim razprava proti odgovornemu uredniku »Sl. Naroda« Josipu Zupančiču, ki ga je tožil župnik na Javorju g. Jernej Klinc zaradi članka, objavljenega 24. aprila v »Slov. Narodu« pod naslovom: »Skrivnost umora na Javorju« in v katerem je med drugim očitil »Slovenski Narod«, da gospod župnik vsakega berača odganja in da noče videti nobenega nezaposlenega. Odgovorni urednik »Slov. Naroda« je bil obtožen prestopka po čl. 54. zak. o tisku. Gospoda župnika Jerneja Klinca je zastopal odvetnik g. dr. Josip Voršič, obtoženca pa je branil dr. Rudolf Krivic. Sodba se je kratko glasila: G. Josip Zupančič se obsoja po čl. 56, odstavka 2., zak. o tisku na 420 din denarne globe, oziroma 7 dni zapore ter na nadaljnih 300 din denarne kazni. Dalje je dolžan plačati zasebnemu obtožencu 500 din odškodnine in 500 din povprečnine. Objaviti tudi mora v listu »Slov. Narodu« del sodbe. Plačati mora vse stroške kazenskega postopanja.

d Smrt čudaka. V Hrastniku, blizu Limbarske gore, se je naselil pred leti v lesenih Brigeljevi koči neki Anton Poljansek, upokojeni orožnik, rojen leta 1867 v Idriji in pristojen na Vrhniko. Mož je hotel preživeti stara leta v mirnem gorskem zatišju, kamor se je umaknil svetu, s katerim ni maral občevati. Vzlic svoji primerni pokojnini je živel skromno in preprosto ter je odklanjal vsako potrežbo. Kakih tujih obiskov ni sprejemal. Sam si je kuhal in opravljal vsa druga, v gospodinjstvu spadajoča dela. Harmonika je bila čudaku še edina zabava. Pred dnevi pa so njeni glasovi kar nenadoma utihnili. Ker moža ni bilo na spregled, so pričeli vaščani uganjati to in ono. Nihče pa se ga ni drznil motiti v njegovem samotarstvu. Lastnik koč, g. Vidic, ki je z nekaterimi sosedi le hotel dognati, kaj je z njegovim gostom, je našel vrata zaprta. Ko so jih odprli s silo, so našli starca mrtvega na tleh zraven postelje. Njegovo truplo je bilo skoro golo ter je že trohnelo. Mrliča so pokopali na moravškem pokopališču.

d Na spečo družino je streljal. V Apačah na Dravskem polju se je neko noč odigral zagoneten napad, katerega oblasti dosedaj še niso povsem razjasnile. Sredi noči je vdrl v hišo posestnika Franca Sakelskega nepoznan zakrkanec človek, ki je začel na spečo družino streljati iz samokresa. Oddal je celo vrsto streliv, ki so zadeli Sakelskega, njegovo ženo in enega otroka. Sakelskova žena je dobila življenjskonevarno poškodbo. Ko je izpraznil samokres, je tujec zopet izginil po poti, po kateri je prišel. Zmanjkala je za njim vsaka sled. Sosedje so žuli strele iz Sakelskove hiše ter so prestrašeni prišli pogledat, kaj se je zgodilo. Našli so tri osebe v krvi ležeče ter so nemudoma poskrbeli, da so bile prepeljane v tujsko bolnišnico. O žalostnem dogodku so bili obveščeni tudi orožniki, ki so zaman iskali sled za napadalcem. Naslednjega dne dopoldne so našli v gozdu v bližini Hajdine truplo nepoznanega moškega. Ležal je s prestreljeno glavo na tleh mrtev, v rokah pa je držal izstreljen samokres. Domnevajo, da je bil to napadalec na Sakelskovo rodbino, ki je potem sam sebe sodil.

d Strašno dejanje pijane ženske v Gorenjem Lakencu pri Mokronogu je živel delavec Meserko Stanislav. V nedeljo, 29. avgusta, sta pila z ženo Frančiško, roj. Skušek, v Srednjem Lakencu pri Gregorčiču, kjer je vinotoč pod vejo. Spila sta precej. Domov prišedši je žena zvezala možu obe nogi z vrvi — najbrž je pijan zaspal — in mu odsekala glavo. To so jo

Nibče se zamudi na večeršnjem obiskati izredno lepo urejene novinarske razstave kjer kažejo tiskarsko umetnost od skromnih početkov pred 140 leti do današnjih dni.

zgodilo ob 11 ponoči. V ponedeljek je pa šla naznanit orožnikom, da leži mož ubit kakih 150 metrov daleč od doma. Seve so jo orožniki kitakoj zgrabili in žena se je vdala, da je ona morilka. Pri hiši je pet nepreskrbljenih otrok.

d Gospodarsko poslopje je zgorelo posestniku Aljažu v Vikrcih pod Šmarno goro.

d Avtomobilska nesreča. Na cesti proti Lescam se je pripeljal te dni neki avtomobil iz Trsta s potniki, ki so prišli na Bled na odpuh. Ko je avto hotel prehiteti neki voz, je zadel ob malega dečka Milana Maunerja iz Most pri Ljubljani. Avto je čečka podrl in mu zadal hude poškodbe na glavi, tako da je dobil hud pretres možganov. Starši dečka, ki so šli po drugi strani ceste, so tik pred avtomobilom fantka poklicali k sebi na svojo stran, kar pa je bilo usodno.

d V zapornice se je zaletel. Na ljubljanski Zaloški cesti se je pripetila nerodnost Rodetu

Dominiku, ki je s svojim motociklom vozil iz D. M. v Polju proti Ljubljani. Na Zaloški cesti je Rode naletel na zaprte zapornice, ki jih pa ni prejel opazil, dokler ni privozil tik do njih. Tako ni mogel motocikla več hitro ustaviti ter se je z vso silo zaletel v zapornice, ki jih je močno poškodoval. Železniška uprava trpi okrog 400 din škode, ki pa jo je Rode obljubil poravnati.

d Tri kmetije so zgorele v Pudobu pri Starem trgu pri Rakeku. Privadeti so posestniki: Vilar, Rajdek in Kandare.

d V jeseniški tovarni se je smrtno ponesrečil Stanko Večer, 21 letni fant iz Sp. Gorij. Zerjav ga je stisnil ob železno lestev.

d Železničar Ostrež, ki ga je doslej neizsledeni razbojnik v gozdu napadel in mu odvzel 51.000 din železniškega denarja, je po enotedenskem trpljenju podlegel poškodbi v ljubljanski bolnišnici. Naj v miru počival

Nesreče. 26 letnemu delavcu v Bonačevski tovarni v Količevem pri Ljubljani je med delom padla na nogo težka bala papirja in mu je nogo zlomila pod kolenom. — Pod vojaški avtomobil je padel 57 letni hlapec France Bečaj z Rakeka. Dobil je več hudih poškodb na glavi, zlomljenih pa je imel tudi več reber. Bil je prepeljan v bolnišnico, kjer pa je kmalu nato umrl. — Vznak je padel po stopnicah in pri tem dobil hude notranje poškodbe Julij Drganc iz Ljubljane. — Delavki Folič Jožeti iz Podhruske, ki je zaposlena v Knafličevi tovarni v Kamniku, je stroj pri delu porazil vse prste na levi roki. — Pri gradnji ceste Kočevje — Sušak je bil med drugimi zaposlen tudi delavec Popovič Mane, ki je opravljal pri cesti razna minerska dela. Pri razstreljevanju skalovja mu je padla težka skala tako nerodno na nogo, da mu je pri tem polomila obe nogi. — Zidarski delavec Ris Jože pa je bil pri neki stavbi v Cerknici. Padel je s pet metrov visokega zidarskega odra ter se močno poškodoval po glavi in rokah. — Hude poškodbe po glavi je dobila tudi uradnica Zajc Terezija iz Zaloške ceste, ki je na Mestnem trgu padla s kolesa. — Iz Zvezne ulice v Mostah pa so v bolnišnico pripeljali malo, komaj enoletno Pavlič Marijo, ki se je doma polila z loncem vroče juhe ter se pri tem močno poparila. — Z reševalnim avtomobilom so pripeljali v bolnišnico cestarja Matevžiča Janeza, ki je pri obhodu svoje ceste v Novi vasi pri Rakeku padel s kolesa ter se močno poškodoval. — Zaradi kolesarskega trka se je morala zateči v bolnišnico 28 letna uradnica Zajc Franja iz Višnje gore. Trčila je z nekim kolesarjem tako hudo, da se je precej potolkla. — Iz Kamnika so pripeljali v bolnišnico 31 letno delavko Sotič Jožeto iz Nevelj pri Kamniku. Soličevi je stroj v tovarni v Kamniku odrezal vse prste na levi roki. — Iz Polšnika pri Litiji se je prišel zdraviti 48 letni delavec Iršek Ivan. Irška je v kamnolomu zasul plaz kamenja in je pri tem dobil precej hude poškodbe. — Na stavbišču »Slona« v Ljubljani se je ponesrečil 25 letni stavbinski delavec Zelenjak Janez. Iz kakih 10 metrov višine mu je na glavo padla lopata in ga smrtno nevarno poškodovala.

NOVI GROBOVI

d Mrtvi vas pozdravljajo ... Pri Dev. Mar. v Polju je umrl poštni zvičnik v p. Franjo Weiss. — V Dravljah so pokopali vdovo po nadpazniku fin. kontrole Terezijo Bedrač roj. Čeh. — V Trebnjem so položili v grob trgovko Marijo Jereb. — V Porečah na Koroškem je umrl na raku bivši rudniški ravnatelj inž. Julij Pauer. — V Jarenini v Slov. goricah je zapustila solzno dolino kmetijska žena Marija Skeča. — V Mariboru je umrl bivši organist v Senožečah na Krasu Ivan Gec. — V Jaršah je preminul primarij dr. Hugon Robič. — V Mariboru so položili v grob trgovca Franca Kaučiča. — V Ljubljani so odšli v večnost: bivša notarska uradnica 85 letna Ljudmila Roblek, zasebnica Angela Sušteršič, soproga čevlj. mojstra Antonija Gorjanc roj. Princ in upokojeni jetniški paznik Leopold Faganel. — V Borovnici je umrl posestnik Anton Košir. — Daj jim, Gospod, večni mir!

Pred veliko množico na ljubljanskem večeršnjem se vozi na kolesu prava pravcata opica. Brez spremljevalca pa seveda ne gre...

Kmetjel

Vaša stanovska organizacija je
Kmečka zveza!

RAZGLED PO SVETU

ČEŠKOSLOVAŠKA

» Pametni Čehi. V političnih krogih potrjujejo vest, da bo dogovor med češkoslovaško vlado in sv. stolico prihodnje dni podpisan in objavljen. S tem preneha dolgoletno brezpodoben stanje, ki je oviralo razvoj odnošajev med državo in Cerkvijo. Z sporazumom dobijo vse katol. škofije v Češkoslovaški meje, ki se ujemajo z državnim ozemljem. Nemogoča razmejitev škofij na Slovaškem preneha in bodo vsi katoliki, ki živijo v mejah češkoslovaške države, odslej cerkveno odvisni le od čeških in slovaških škofij. V polit. krogih pripisujejo temu dogodku veliko važnost in so srečni, da se bo v razmeroma kratkem času dosegel popoln sporazum, to pa radi velike uvidenosti sv. stolice kakor tudi radi modrosti češkoslovaških državnikov, ki jim je mnogo na tem, da se zadovoljijo katoliki in obranijo čim boljše zveze s sv. stolico. Iz Slovaške poročajo, da vlada po vsej deželi veliko veselje na doseženem sporazumom.

RUMUNIJA

» Kaj so delali v Sinaji. Pred kratkim so se zunanji ministri Male zveze, to je Romunije, Češkoslovaške in Jugoslavije, sestali v romunski Sinaji. Glavnega, kar so gospodje obravnavali, seveda ne obeležajo na veliki zvon. Uradno poročilo ugotavlja popolno znotrajnost naziranja treh zaveznških držav o vprašanih, ki so jih proučevali zastopniki Jugoslavije, Češkoslovaške in Romunije in popolno soglasje glede tega,

da nadaljujejo in okrepe akcijo Male zveze v skladu s cilji sveta in s koristimi držav, ki ga tvorijo. Stalni svet je odločen nadaljevati prav tako živo kakor v preteklosti svoje sodelovanje z DN tako na političnem področju, kakor na gospodarskem, socialnem in človekoljubnem. Glede pogajanj za sklenitev novega locarskega dogovora vztraja stalni svet na svojem stališču, da ne bi noben nov dogovor pripomogel k učinkovitemu zasidranju miru v Evropi, če ne bo v skladu s takšnim načinom varnosti, ki bi hkratu zavaroval mir tudi drugod. Stalni svet nadalje poudarja odločnost treh držav, da vztrajajo strogo na stališču nevnešavanja, ki so ga zavzele že prvi trenutek nasproti dogodkom v Španiji. Stalni svet poudarja tudi svoje popolno soglasje glede nedotakljivosti pogodb, ki se morejo urediti samo s pristankom vseh prizadetih držav. Končno ugotavlja stalni svet z zadovoljstvom, da je trgovina med državami MZ v stalnem naraščanju.

AVSTRIJA

» To in ono iz Korotana. V St. Vidu v Podjunu je pogorelo Volinovočevo gospodarsko poslopje. — V Malčpah je uničil požar Vihrov mliz. — Na Proboju v Podjunu je umrl 82 letni posestnik Šimen Pekec. — Pri Podklostru so se vršili jesenski manevri 7. divizije. V Beljaku je povodom manevrov utonil v Dravi pijonir Franc Guggenbichler. — Celovška jesenska razstava je bila razmeroma dobro obiskana. Samo prvi dan jo je posetilo okroglo 4000 oseb. V posebnem paviljonu je videti med drugim ta-

blo o koroškem šolstvu. Na tej je razvidno, da je na Koroškem 76 dvojezičnih šol. Kakšne so te dvojezične šole, seveda ni zapisano. — 62 letni Reinwald Janez iz Stebna pri Globasnici je bil valed umora svaka Tomaža Greinerja obsojen na smrt. — Jugoslovanska kraljica Marija se je mudila nekaj dni v Porečah. — V Del-lachu v dravski dolini je vdova Mittinger z britvijo zaklala dva svoja otroka. — Letalski promet Celovec-Ljubljana-Sušak bo ukinjen šele v oktobru.

NEMČIJA

» »Katoličan sem. Daj!« Monakovski kardinal Faulhaber je imel nedavno znamenito pridigo, v kateri je ostro ožigal dejstvo, da so hitlerjanci zaprli znamenitega jezuita Mayerja, ki je slovel kot apostol mož ter je svoječasno skupno s Hitlerjem nastopal proti komunizmu ter bil deležen Hitlerjevega izrecnega priznanja. Kardinal je med drugim dejal: »Dvigajo se ognjeni zublji. Kmalu bo treba moških značajev. Ti rastejo samo na križu. Ura odločitve prihaja. Vsak posameznik bo postavljen pred vprašanje: Ali veruješ v Boga, ali si spoznavalec Kristusov in Njegove Cerkve. Če bodo posameznika izmed vas vprašali, ali veruje v Boga ali kaj je sicer, tedaj mora govoriti in spoznavati brez ovinkov, oklevanja in kompromisov. Tedaj mora vsak katoličan izjaviti: Katoličan sem! Verujem ne le v Boga, ampak tudi v Kristusa in Njegovo Cerkev. Katoličan sem! Da!«

FRANCIJA

» Padanje rojstev je posledica verske brezbržnosti. O važnem vprašanju so nedavno dolgo in izčrpno razpravljali na kongresu francoskih zdravnikov. Zdravniki so v svojih poročilih ugo-

RAZNO

Znamke tres lepila. Neki belgijski izumitelj je iznašel papir, ki se lepi zelo dobro že ob lahki ovlažitvi, ne da bi bil gumiran. S tem papirjem hoče napraviti belgijska poština uprava poskuse. Izdala bo nove znamke iz tega papirja. Prednosti bi bile očitne. Pri običajnih gumiranih znamkah se rado zgodi, da se zlepijo v vlažnem vremenu celi bloki skupaj in postanejo nerabni. Novi papir pa ni podvržen takšnim vplivom. Belgijske negumirane znamke se bodo uporabljale sprva v notranjem prometu, dokler ne bodo imeli z njimi dovolj izkušenj.

Leteče nadzorstvo v vse urade. Trgovski list priobčuje članek, v katerem trdi, da vse naše gospodarstvo trpi zaradi napak v državni upravi. »Trgovski list« navaja tudi zdravilo za to bolezen, ko piše: Zeleznice in cestne železnice imajo svoje kontrolorje. Nenadoma in vsak hip se more pojaviti mož v neopazljivi obleki, ki ima pravico, da kontrolira tako delovanje naših železnic, cest, občin, da ni ne bi bilo mogoče, da

L. Ganghofer:

41

Martinj klošter

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Poznič

»Ne mislim se zabavati,« je odvrnila Reka s težavo se kroteč, da bi bila mirna, »zasedla sem konja radi sokola. Zbelet je ponoči, dobro mu bo storilo, ako se spreleta na prostem.« Vzdignila je roko s sokolom. »Poglej, kako žalostno se drži!«

»Kaj naj bi mu bilo? Piše ima dovolj in dobro oskrbo, in še včeraj je bil čil in čvrst. Nič ni ptiču, toda poznam ga: uporen je kakor ti!« Truden smehljaj je preletel Requine ustnice; molče, začudeno je pogledala očeta in izpodbodla konja. Gospod Vace je strmel za njo. »Takšna ko mati! Isti nasmeh in isti pogled!« Jezno je zasadi konju ostrogo v bok in oddirjal proti odprtim vratom.

Uro kasneje sta odjahala dva hlapca z dvorišča Vace-manovega gradu. Ko se je bil za njima postavil vzdignil most zopet navpič, je tiho vprašal eden: »Kam, tovariš?«

»Grem po Rimigerja v Lokijev les. Odjezditi morava v Saleburg k Havnsperku. In ti?«

»K lisičini na Mrtolovec. Tih posel imam nocoj.« Zasmejala sta se in pognala konje v dir. Ko sta prišla do ahenskega mostiča, so juna od ribičeve hiše zavneli udarci sekr na uho.

»Kaj neki počno?« je vprašal eden. In drugi je dejal: »Kakor tebe, grudi radovednost tudi najinega gospodarja! Jezditi moram tam mimo in pogledati.«

Ločila sta se; dočim je odjahal prvi dalje ob Ahi, je krenil drugi čez mostič in zavil proti gradu; čim je

prijezdil izmed drevja na plano, je zagledal ob strani poleg odprtih ogradnih vrat izkopano jamo. In Zigenot je prišel iz ograda, noseč na rami dva, v križ spahnjena trama; Viho z lopato in oba planšarja s sekirama in kratkim koli so sledili za njim. Zigenot je spustil križno deblo v jamo in ga postavil pokonec; Viho je začel zasipati, in oba planšarja zabijati okoli križa zagozde v razrahjana tla. Presenečen je buljil Vacemanov hlapec v može pri delu. »He, ribič! Ali si odšel med Molince?« je zaklical. »Kaj pa bočeš s tem?«

Zigenot se je ozrl. »Postavil sem prod svoj grad stražarja.«

»Hoj, vendar,« se je zasmel hlapec, »tega se bodo voleje pa bali, tega!«

Planšarja sta gledala za hlapcem, ki je režeč se odjezdil naprej; in eden, ki mu je že sivela brada, se je popraskal za ušesom, pogledal po križu navzgor in vprašal tiho: »Viho, kaj misliš pa ti?«

»To, kar misli moj gospod!« je odvrnil Viho in teptal z nogami zemljo okoli križa. »Kar pravi ribič, je še vedno obveljalo. In če trdi, da bo pomagalo, bo tudi res pomagalo!«

Zigenot je bil že odšel po griču in stopil v vežo. Mati Mahtilta je sedela v naslanjaču, Edelrota pa pred njo na robu ogajščice, poleg plapolajočega ognja; bledi sta bili in resni — od jutri sta vedeli za nevarnost, ki je pretiła njima in njenemu domu. »Mati, poglej skozi okno,« je spregovoril Zigenot. »poglej, že stoji!«

Mati Mahtilta je odmajala z glavo in obrnila oči proti ognjiščnemu plamenu; segla je po šop suhih zeli, ki so ležala v kotu poleg ognjišča, odbrala izmed njih stebliko lučnika in jo vrgla na ogenj, gibajoč z ustnicami k nemim besedam. Zigenot je globoko dihal, in žalost se mu je brala z obraza. »Kaj še rotiš poganske duhove,

točili, da je tamkaj, kjer je življenje ostalo v starih oblikah, ostala zakonska plodnost v glavnem enaka. Staronaseljenski del naroda po vaseh ne kaže nazadovanja porodov. Nestvarna je tudi trditev, da alkoholizem pospešuje število rojstev. Predočen je bil primer nekega departmana (okrožja), ki je znan radi prekomernega zauživanja alkohola, pa tudi radi nizkega števila porodov. Edini pravi razlog — tako so ugotovili zdravniki — so sebični nagibi zakoncev, ki hote omejujejo za umeten način porode. Nekateri izmed govornikov kongresa so bili tako odkritosrčni, da so izjavili: Družine, v katerih vlada vera, imajo mnogo več otrok kot družine, ki je v njih doma verska brezbržnost in brezvernost.

ITALIJA

s Drobšč. Druga polovica že priglašeni goriskih romarjev pojde na Brezje, ako kaj vmes ne pride, 15. septembra. — Palec si je odsekal na roki 43 letni Karel Stanič iz Gofice. — V Ozeljanu pri Šempasu so pokopali Antona Rebeke, očeta prerano umrlega duhovnika iz Trnovega pri Gorici. — 200 milijonov lir je rimska vlada določila za zidanje cenenihi ljudskih stanovanj.

RUSIJA

s Sovjetska »demokracija«. V sovjetski Rusiji bodo menda v doglednem času volitve. Po novi ustavi je najvišji organ v državi Vrhovni svet, ki ima dva doma: zvezni svet in narodnostni svet. V prvo zbornico volijo poslance naravnost (na 300.000 prebivalcev pride en poslanec iz eno volilno okrožje), drugo pa sestavljajo odposlanci vrhovnega sveta poedinhi udruženih in samostojnih republik ter delavskih sovjetrov samostojnih oblasti. Vsaka zve-

zna republika ima v narodnostnem svetu 25 poslancev, samostojne republike po 11, avtonomna ozemlja 5. Zvezni svet bo štel 570, narodnostni 238 poslancev, ki so voljeni za 4 leta. Z novo ustavo izgubijo industrijski delavci pretežni del svojega zastopstva, ker je bila doslej njihova politična moč petkratno tolikšna kakor moč kmetov. Novo ustavo imenuje Stalina najbolj demokratično na svetu. Ker ustava predvideva, da sestavljajo kandidatne liste samo komunistične in od nje odvisne organizacije, se sovjetski »demokraciji« vsak pameten človek le — smeje.

DROBNE NOVICE

Srditi boji so tako v Španiji, kakor tudi na Kitajskem, kjer se ni prišlo do nobene odločitve.

Pri poljski kmetijski stavki je bilo ubitih 41, ranjenih pa 34 ljudi.

Cena kavi na svetovnem trgu je padla kar za 65 odstotkov.

1200 km dolgo asfaltirano cesto so izročili te dni promet Italijani v Abesiniji; vodi iz Addis Abebe v Asmaro.

Tri nemške komuniste so te dni obglavili v nemškem Leipzigu po načeln zob za zob.

Na veliki protikomunistični razstavi v nemškem Nürnbergu sodeluje s posebnim oddelkom tudi Italija.

Angleška kraljevska dvojica odpotuje pozimi v Indijo.

Mussolini bo haje posredoval med Hitlerjem in katoliško Cerkvijo ob svojem obisku v Nemčiji.

Francoške občinske volitve bodo 13. in 17. oktobra.

Plinake maske po 15 mark komad so začeli razdeljevati med prebivalce nemškega Berlina (1 marka je 17.50 din).

Tri oklopnice po 35.000 ton je naročila sovjetska Rusija v Ameriki.

Spopadi med Judi in Arabci so se zopet začeli v Jeruzalemu.

Pogodba med sovjetsko Rusijo in Kitajsko povečuje po mnenju italijanskega tiska boljše-visko nevarnost na svetu sploh.

V 52 minutah sta se dvignila okrog 12 km v zrak ruska inženjerja Ukrajinski in Aleksejev. Čez 1000 novih častnikov so potrdili te dni v Turčiji.

Naselbino iz dobe 30—35 tisoč let pred Kristusom so odkrili v Rusiji v voroneški pokrajini ob Donu.

Hudi potresi so bili te dni po nekaterih krajih ameriške države Argentine.

Nekaj ustanov za študente z belgrajskega vseučilišča je razpisala italijanska vlada.

Anglija bo hcela čez 100 let samo pet milijonov prebivalcev, če bodo ljudje še naprej tako omejevali rojstva kot doslej.

Mnogo šol so zaprli v ameriški Kanadi, ker se med otroki širi zelo nevarna ohromelost v vratu.

30.000 nemških delavcev obišče letos Ljiljo, da se seznanijo z organizacijo italijanskega delavstva.

Češkoslovaška išče v inozemstvu pomožilo, da spravi v ravnovesje svoj proračun.

Mudo je obolel bivši češkoslovaški državni predsednik Masaryk.

Avstrijski kmečki krogi zahtevajo, da avstrijski peki naj mešajo v kruh krompir; tako da ne bo treba uvoziti 4000 vagonov žita.

160 milijonov delarjev za razna javna dela je sklenila dati za prihodnje leto ameriška vlada.

Egiptovski kralj Faruk se je zročil s 16 letno hčerko nekoga visokega uradnika.

40 stopinj Celzija vročine v senci je bilo te dni v ameriškem Newyorku.

mati? Poglej tja ven, od vseh dobrih Najboljši je stegnil svojo križano roko in varuje z njo moj dom! In ena sama Njegova roka je močna bolj ko tisoč mož v orožju in železu. To mi je zatrdil nekdo, ki je zvest in ne pozna laži.<

Nemo je sedela mati Mnithla in položila novo stebiko na ogenj, v tem ko je stopil Zigenot h kamniti mizi, si pritisnil železno oglatnico na teme in si opasal meš. Nato se je vrnil k ognjišču, pogladil mater po osivelih lasih in jo poljubil na čelo. »Pojdi z menoj, Rotiča! Prišel je sestro za roko in zapustil z njo vežo. Molče, vodeč se za roke, sta se spustila po holmu in stopila pred ogradna vrata.

»Poglej, tu stojit!< je dejal Zigenot in odvedel sestro h križu. »Zdaj položi svojo roko na odrešilni les!< Edelrota je storila tako, in na njeno roko je pritisnil Zigenot svojo. »Zdaj poglej k Njemu in reci: ,Moj dobri Gospod, ti moj Bog!<

Edelrotine oči so se orosile. »Moj dobri Gospod, ti moj Bog!<

Oddahnitvi se je objel Zigenot Rotičo okoli ramen. »Tako, draga sestrica, zdaj imaš močnega varuha! Vrni se k materi in ostani pri njej! Zdaj grem brez skrbi na pot, ki me nanjo kliče prisega!< Odvedel je sestro k ogradnim vratom, je poljubil na lase in se obrnil proti Ahi.

»Kam se je namenil?< je vprašal mlajši planšar. In starejši je zamrmral: »Mislim, da vem.< Toda Viho mu je segel v besedo. »Če veš, molči!< Starec je priklimal in njegove oči so se zagledale v daljavo, kjer se je dvigala iz doline temna, s šumo porasla kopa, Mrtolovec.

Zigenot je šel po stezi ob Ahi in dospel do Unterštajnovega lesa. Kar je začul, da sta zalajala dva psa. Bila sta Rekina braka, ki sta bevskajoč stikala po odprti

močvirni goljavi ob Ahi. Kraj tratja je sedela Vacemanka na svojem vranca in se bistro razgledovala čez ločje, s tihim žalujočim sokolom na dvignjeni roki. Psa sta zvonila; nekaj šrnjadi, ki se je bila hladila v močvirju, je zbežalo proti gozdu, blatne in mokre. Za čas je bilo tiho, nato sta psa zopet zalajala; v ločju je zašumelo, in veriga povodnih kokoši je prhutnila na vse strani. Reka je odkrila sokola in ga dvignila, glasno ga bodreč: Holiit! Holiit!< Edilo je pač plahutnil s krihi, toda le, da ne bi izgubil ravnovesja, in njegovi kremplji so se trdno oprijeli rokavice. Vsa v strahu je gledala Reka svojega ljubljena. Stresel je perje, prihulil glavo med peruti, in v tem ko je poblepno odprl kljun, je sledil s svojim nemirnim pogledom za izginjajočimi kurami.

»Edilo! Moj dragi tovariš! Kaj ti je?< je zajecjala Reka, in njene oči so se orosile. Izpustila je povodec, si prižela sokola na prsi in ga gledala po glavi in krihih; a naj je drsela njena roka še tako mehko, je sokola očitno bolelo, zakaj branil se je nežnosti svoje gospodarice. Psa sta lovila, in prestrašeno kričeč sta se vzdignili dve divji raci nad tratje. »Holiit! Holiit!< Reka je krepko vzdignila roko in vrgla sokola v zrak. Edilo je omahnil, vendar je razprostri peruti in začel kričiti; fotaje je obvisel za trenutek na istem mestu, nato se je razlegel njegov rezki krik, in bliskoma se je pognal za vresečočima racama, ki sta se bili dvignili nad vrhove dreves in leteli proti Lepemu jezeru. »Ozdravljaj!< je vrisknila Reka in se zadrevila s konjem skozi brizgajočo vodo in lomeče se tratje, da bi opazovala lov.

V senci visokega drevja je šel Zigenot svojo pot; krenil je bil s steze, da bi se ogul goljavi, na kateri sta zvonila Rekina braka. Kar se je oglasil v zraku nad njim težeči glas divje race; ozrl se je kvišku — zašumotelo je v vrhovih — in malo korakov pred njim sta z

bi se enaka ustanova uvedla tudi za državne urade? Imenovalo bi se n. pr. sto višjih uradnikov za kontrolorje nad državnimi uradi. Doblili bi svoje legitimitacije in njih dolžnost bi bila, da neprestano nastopajo pri vseh uradih kot stranke. Nabavili bi si n. pr. potrebne podatke pri davkoplačevalcih in nakrat bi nastopili pred davčnimi uradi kot zastopniki teh davkoplačevalcev. V hipu bi spoznali, če dela ta urad dobro ali ne, če zavlačuje rešitve aktov ali če jih rešuje v pravem času. Prisostvovali bi razpravi na sodiških, udeleževali se državnih licitacij, skratka, noben urad v državi ne bi bil varer, da se iz stranke nakrat ne izčim kontrolor državne uprave. Ali ne bi potem strah pred tem kontrolorjem nakrat zboljal upravo v vseh uradih? Ali se ne bi potem takoj poskrile vse tiste kobilice, ki uničujejo našega poslovnega človeka? Ali ne bi bilo takega konec nezaupanja do državne uprave. Nakrat bi teh sto uradnikov, pa morda tudi manj, napravilo red v državni upravi, vsi dobri uradniki pa bi vrhu tega prišli še do

Za povratek vojvode Windsorskega v Anglijo se zavzemajo nekateri člani angleške kraljevske rodbine.

Veliki gozdni požari so izbruhnili po različnih predelih Francije zaradi silne vročine v zadnjih dneh.

50 nedolečnih deklet je onečastil v dveh letih budimpeštanski zobozdravnik Toth.

Proti združitvi s komunistično stranko se je izrekel izvršni odbor francoske socialistične stranke.

Naslov »paša« dobi bodoči tast egiptovskega kralja, ker ne pripada plemstvu.

Letošnje leto je po l. 1933. za mir najbolj nevarno, je rekel čehoslovaški državni predsednik Beneš v Olumucu.

Del vojaštva iz Addis Abebe se je iz afriškega pristanišča Masano odpeljal v kitajski Šangaj.

Že požar je uničil v Logu pri Limbušu tovarniško skladišče Mirka Goriška.

91 rdečih letal je bilo od začetka nacionalistične ofenzive pri Brunetti sestreljenih med bojem v zraku.

Za 50 odstotkov se je podražila železnica v Angliji.

Katoliški duhovnik Borovič, ki je bil v ječi v ruskem Minsku, je podlegel telesnim poškodbam zadanim mu od boljševikov.

Hud potres je razdeljal mesti Alizab in Jalap v Mehiki; 170 mrtvih, 300 ranjenih.

Novo, izdatno žilo zlate rude so odkrili v severnem Uralu v Rusiji.

Grapar in Cavnar sta bila v resnem pogovoru. »Jaz izviram iz velike družine,« pravi Grapar.

»Koliko pa vas je bilo?«

»Deset bratov in vsak je imel eno sestro.«

Cavnar se je začudil: »Kaj, dvajset vas je?«

Grapar se je namuznil: »Ne, samo enajst.«

PO DOMOVINI

Prosvetni tabor na Igu

bo 19. septembra (se 12. septembra).

Sporod: Popoldne ob 9: sprejem gostov, odhod z godbo na čelu v župno cerkev, kjer bo blagoslov nove društvene zastave, govor, sv. maša.

Po maši na prostem tabor.

Popoldne ob 2: večernice in nato javna telovadba: člani, članice, obojni naraščaj. Po telovadbi ljudska veselica. Pri vsem sporodu sodeluje zalezijska godba iz Rakovnika. Iz Ljubljane avto zveza na Ig. Vabljeni vsi, posebno fantje v krojih, narodne noše, kolesarji!

Uršna sela pri Novem mestu. V soboto, dne 4. septembra se je splazil tat med sv. mašo med pol 7 in 7 skozi slučajno odprto okno v župnišče, ki je pritično in pobral iz pisalne mize ves denar. Domači so bili vsi v cerkvi. Plen je znašal 173 din. Nadejal se je večjega plena, ker se je razneslo po vasi, da je gosp. župnik prinesel iz Ljubljane obilo denarja, ko je bil pred tednom na duhovnih vajah. Pa tudi teh dinarjev je škoda. Sumi se, da je tat doma v bližini, ker so mu razmere v župnišču dobro znane. Še toliko ne bi bil dobil, če ne bi bilo ravno v začetku meseca, ko dobi upokojeni župnik svojo poltožnino.

Stanga pri Litiji. Dne 12. t. m. bo zborovanje Marijinih kongregacij za litijsko dekanijo. Začetek ob 10 s prevodom v cerkev, kjer bo imel sv. mašo in govor gosp. arhidiacona dr. Klinar. Po cerkvenem opravilu zborovanje zunaj cerkve in pozdravi posameznih kongregacij. Popoldne ob 14 govor gosp. dekana in slovesno slovenske večernice ter pete litanije M. B. Naj se kongregacije udeležijo v obilnem številu! Košilo za 6 din naj se pravočasno naroči pri župnem uradu v Stangli!

Ligejna pri Vrhniki. Dne 5. septembra bo pri nas po sv. maši delni zaključek celotnega sadjarskega tečaja, ki ga je vodil okr. kmetijski odbor pod vodstvom okr. načelnika g. Maršiča in nadzorstvom ban. svet. g. Flego. Uspehi so več kot dobri in le škoda, ko pri taki obilici sadja ni še

več kupcev. Vabimo na domači sadni ogled vse prijatelje in radi bomo sprejeli vsakogar, posebno pa kupce. Pripomniti moramo, da se bodo udeležili sadnega ogleda naši kmetijski strokovnjaki, zato vabimo pristržno vse okolice k najboljšim udeležbi.

Retče pri Skofji Loki. Kat. prosv. društvo uprizori v nedeljo, 12. sept. ob 3 popoldne narodno igro »Naša kriz«. K obilni udeležbi vjudno vabimo.

Trata—Gorenja vas. Prosvetno društvo na Trati prosi vse fotografe, ki so slikali nedeljski tabor, da mu odstopijo proti odkodnini po en izvod slik za društveni arhiv.

Koroška Bela. V nedeljo, dne 12. septembra bo ob 3 popoldne blagoslovitev nove zadržne hiše, ki jo je v treh letih z neumornim sodelovanjem svojih članov pod vodstvom g. župnika Zbontarja postavila Gospodarska zadruga. Po končan blagoslovitvenih obredih se vrši v cerkveni dvorani srečeval Kat. prosvetnega društva, katerega bo pomirjevalo petje domačega društvenega zbora in nastop društvenega salonskega orkestra. Vsi prijatelji zadržne hiše in katoliškega kulturnega pokreta na Koroški Beli ste k prireditvi iskreno vabljeni.

Prečna pri Novem mestu. Nedelja 29. avgusta je bil lep dan. V naši prelepi župni cerkvi — delu biserostavilca Antona Šmidovnika — je bil slovesno inštaliran za župnika od vseh faranov spoštovani g. Janko Komljanec, ki že 12 let neutrudno žrtvuje vse svoje moči naši fari. Zato so mu tudi farani priredili sprejem, ki ga more doživeti le goreč, požrtvovalen duhovnik po Gospodovem srcu, kakršen je naš novi farni oče. Svojo hvalečnost za njegovo nesebično delo so mu farani pokazali na vse mogoče načine. Tako lepo ni bila farna cerkev še nikoli okrašenca. Vse prostor pred cerkvijo je bil spremenjen v prelep zelen gaj. Mlaji, mlajčki, slavočki, zastave, strajljanje, umetni ogenj, baklača, kresovi, podoknica, narodne noše, slovesno pritrkovanje... vse to je povečalo veselje, ki je že itak vladalo v duši vaskogar. Kot beli metuljki so zavirali robčki v

zadoščenja, ki ga tako nujno potrebujejo!

Naj pogledamo na ta predlog iz katerekoli strani, vedno kaže samo prednosti in vrhu tega država ne bi nič veljal, temveč jo še rešil slabih uradnikov.

Električna žarnica. — Električno žarnico je izumilo samostojno več oseb in že leta 1845 je Jobard v Bruslju predlagal, da bi vžigali v brezračnem prostoru ogelje iz električnim tokom. Edison je namoestil samo dotodanje nepraktične vrste ogelja z ožgjenimi bambusovimi nitkami, a njegova žarnica je bila prva praktično uporabna. L. 1879 je na parniku »Columbiac« zagorelo 115 takšnih žarnic kot prva večja naprava te vrste. Na svetovni razstavi v Parizu leta 1881 je dosegla Edisonova žarnica ogromen uspeh. Pozneje je kemik Nernst namoestil ogljene nitke s platinskimi zavojnicami, a takšne žarnice so bile predrage. Nove nitke so, kakor znano, iz težko taljivih kovin: tantal, osmija itd.

Netopirji v Trinidadu (Zapadna Indija) imajo drugačno navado kot pa naši: ti namreč po noči spijo, podnevu pa letajo.

zamolklim padcem treščili na mahasta tla dve v kepo zgnetenih ptici. Perutnice razkrečene, vrat z odprtim kljunom zleknen po tleh, tako je ležala in poginjala raca pod sokolom, ki je bil zasadi eno »roko« v njen hrbet, drugo pa v njen vrat; perutnici je držal strmo pokoncu in je sekal počasi in trdno s kljunom raco po glavi. Trdno zagrizen je občepl na svojem mrtvem plenu, potem se je njegovo perje razbuhnilo, njegove drhteče peruti so omahnile in brez glasu je zdrknul v mah, z ostrimi »rokami« še vedno krčevito zadrž v meso svoje žrtve.

»Njen ljubljeneček! Zigenot je odhitel proti sokolu. A že je planila izmed drevja Reka in ježno kriknila: »Roko proč od mojega sokola!«

Zigenot je vroče zardel in se umaknil, medtem ko je Reka skočila iz sedla. Zdaj je uzrla sokola mrtvega. »Edilot!« je kriknila in se zgrudila na kolena. Z drhtečima rokama je oprostila sokolove kremplje, in ga tresla, kakor bi ga hotela siloma obuditi zopet k življenju. »Edilot!« Toda sokolove perutnice so se ohlapno povešale, njegova glava je bingljala in ugasle oči je napoi zakrivala nežna, rumena žmurka. Reka je izpustila mrtvega ptiča in strmela vanj. »Moje edino, moje zadnje in najljubše!« Solze so se ji zaiskrile na licih.

Drget je spreletel ribiča, ki je videl te solze. »Nikar ne joči!« je dejal z negotovim glasom. »Glej, ako bi mogel sokola zopet oživiti, ne vem, kaj bi dal!«

Reka ni slišala, kaj je ribič govoril; na uho so ji bili samo zvoki njegovega glasu; dvignila je žareče oči, njen obraz se je od jeze spajal, in s stisnjenimi pestmi je šinila kvišku. »Ribič, kaj si storil mojemu sokolu?«

»Nič, Reka!« je odgovoril Zigenot. »Nisem se ga dotaknil.«

»Potem ga je ubila bržda raca s svojim topim kljunom? Ali pa ga je zadavila, ko je ležala že mrtva? Letel

je in živel, in tvoja roka je segla po njem!« Stopila je pred ribiča, drgetajoč od jeze in vzbujenosti. »Kaj si storil mojemu sokolu?«

»Nič, Reka! Povedal sem ti že enkrat, in kar sem dejal, je resnično in brez laži.«

»Tako resnično, kakor je resnično, da moj sokol še živi!« je segla z vresečim glasom Reka ribiču v besedo. »Ako si ga že ubil, bodi toliko možat in mi povej to v obraz! Priznaj odkrito: to je osveta za Heninkovo puščico in kamen!«

»Pa jo vzemi, svojo osveto!« Z drgetajočo roko je pobrala sokola s tal in ga zagnala ribiču pred noge. »Heninkova strelica te je izgrešila, ti si mi ubil, kar mi je bilo najdražje. In grda je tvoja osveta — Henink je mahnil po človeku, ki nosi orožje in oklep, ti si mahnil po živali, ki se ni mogla braniti — bolj podel ko on, si ti!« Jeza ji je zadušila glas, obrnila se je in se namerila proti konju, ki se je s spuščeni povodci pasel med drevjem.

Zigenot ji je zastavil pot. Njegove oči so plamtele in njegov glas je grčal, kakor bi ga kdo davil za grlo. »Rekla si mi, kar bi mi nihče, ki nosi možko ime, ne smel reči, ne da bi ga pobil z lastno pestjo!« Med hripavim smehom se je Reka vzravnila in segla po nož za pasom. »Pusti pri miru svoje orožje! Ni se mi treba spomniti, da si ženska, mislim samo na to, kar si storila včeraj za mojo sestro — zdaj si me ogrdila, in sva dot. Še enkrat ti pravim: tvojeja ptiča se še za pero nisem dotaknil! Vdial sem, kako je padal, in kako mu je gasnilo življenje — in žal mi je bilo zanj, zakaj vedel sem, da ga imaš rada. Ako bi bil iskal zadoščenja za Heninkovo strelico in kamen, bi se bil napotil pač v drugo smer in ne k tebi in tvojemu sokolu! Kajti bistro sem vedno ločil med teboj in tvojim bratom. Sovražil sem ga, kakor dan sovraži noč, tebe sem pa imel rad kakor drevo svetlobe.

RADIO LJUBLJANA

Vsak dan: 13 Plošče, 12.45 Vreme, poročila, 13.30 Cas, sporoči, obvestila 13.15 Plošča, 14 Vreme, borza, 19 in 22 Čas, vreme, poročila, sporoči, obvestila

Četrtek, 9. sept.: 19.30 Nac. ura, 19.50 Plošče, 20.10 Slovensčina za Slovence, 20.30 Koncert opernih spevov, 22.15 Rezervirano za prenos z velesojma Petek, 10. sept.: 19.30 Nac. ura, 19.50 Izsel. novice, 20.10 Vzgoja otrokovega značaja, 20.30 Operni spevi s spremljevanjem Rad. orkestra.

Sobota, 11. sept.: 19.30 Nac. ura, 20.00 Zunanji politiki, 20.30 Hladna jesen že prihaja, 22.15 Radijski orkester.

Nedelja, 13. sept.: 8 Plošče 9.15 Prenos cerkvene glasbe, 9.45 Večerni govor, 10 Rad. ork., 11 Otvoritelj L. umeta, nastave kluba »Neodvisnik« iz Jak. paviljona, 11.30 Otroška ura, 12 Pot bratov Golobov, 13.15 Pavski koncert, 16 Kwartet Fantje na vasi in Mandolinistični trio, 17 Kmetijska ura, 17.30 Rezervirano za prenos z velesojma, 19.30 Nac. ura, 20.05 Prenos Leharjevega večera z Dunaja, 22.15 Prenos lahke glasbe z velesojma.

Ponedeljek, 13. sept.: 19.30 Nac. ura, 20.10 O seznanju zastopnikov rad. postaj, 20.30 Kmetijski trio, 21.15 in 22.15 Radijski jazz.

Torek, 14. sept.: 19.30 Nac. ura, 19.50 10 minut zabava, 20 Plošče, 20.10 Podpora v zar. za starost, onom. glost in smrt, 20.30 Koncert, 22.15 Rad. ork.

Sreda, 15. sept.: 19.30 Nac. ura, 19.50 Šah, 20.10 Mladinska ura, 20.30 Koncert, 22.15 Rad. orkester.

NAZNANILA

Vabilo. Pri Sv. Francišku Keavariju se vrši v nedeljo dne 12. septembra 1937 blagoslovitev Prosvetnega doma združenja s proslavo 25 letnice ustanovitve Kat. prosvetnega društva s zelo bogatim spredom. Za obilen obisk se priporoča odbor.

n Katoliško prosvetno društvo iz Dola pri Ljubljani priredijo v nedeljo 12. septembra v Radomljah pri Kamniku pretresljivo dramo »Kadar se utrga otok«. Igra se bo vršila v dvorani g. Sršana ob pal 4 popoldne. Vse prijatelje katoliške prosvete vabimo vabimo!

n Gospodinj! pridoje večkrat v polju, da si ne vedo pomagati pri tem ali onem pose. Dober in praktičen nasvet ali navodilo, tako glede gospodinjstva (otrok, kuhe, perila, pranje, likanje, živinja itd.) ali pa pri gospodarstvu (perutnini, govedu,

moži, potju, poljem, urodju itd. itd.) bi z vsaj enim posravitje. Za take stvari je priporočljiva knjiga: Navteti za hudo in dom. Spisal jo je po lastnih izkušnjah I. Majdič. Knjiga obsega obilo praktičnih in res dobrih nasvetov: a) pri gospodarstvu, b) pri gospodinjstvu, c) domače zdraviljenje, d) razno (ina 400 strani in stane broč. Din 20.—, vez. Din 30.—). Knjigo je založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

n Zgabila se je 2. septembra Marija Gram, rojena Prišelj, 68letna druga žena Alojzija Gramca iz Razkrižja, Vrbovska vas 19. Bila je prav dobra žena in gospodinja. Pojavljali pa so se na njej še daljša znaki bolezni na umu. Ob Križi pri Bušehi vasi so našli njeno ogrinjalo. Verjemo je, da je našla v naraslo Krko. Kgor kaj zve o njej, naj sporoči na žepni urad Sv. Križi pri Kostanjevici.

Tihotapska smola celovškega uradnika

Neki celovški uradnik si je pustil pri nekem trbiškem krojaču napraviti novo obleko, katere cena je v Italiji zaradi nizkega stanja lire nižja od cen pri nas. V vlaku se še pred Podkloštom goda v gotov kraj, potegne staro obleko raz robe in jo vrže skozi okno. Nato odpre zavoj, katerega je dobil od trbiškega krojača, da obleče novo obleko. Prestrašen pa naenkrat vidi, da mu je krojač iz pozabljivosti zavil samo sukačo in telovnik, hlače pa pomotoma pozabil. Bil je torej brez hlač. V strahnem trenutku se spomni prijatelja v vlaku, ki je imel pri sebi stara hlače, in ga poprosi za nje. Četudi so mu bile te preozke in prekratke, jo je vsaj za silo »priribal« do Podkloštra, kjer se možu obleko temeljito zacarinili, četudi brez hlač.

Trdina je bli v vsaj okolici znan kot vojak skupok, zato so se vsi šušili ko je sčasno povabil a svahtu svoje hčere. Edenim izmed teh je dejal: »In kadar pridete, kar z nogo sunite v vrata.« »Zakaj pa tako? Saj se vendar z roko potira na vrata.« »Saj ne boste mogli s roko trkati, ko boste imeli za polne roke daril,« je pojasnil skupok.

pozdrav novemu g. župniku, ko se je pomikal dolgi sprevid proti cerkvi. Pred cerkvenimi vrati so se val farani zbrali kot ovčice okrog svojega pastirja, ter so mu vsi: od najmlajših do starejših faranov iskrali v svojih pozdravnih govorih svojo udanost, pokorščino, svestobo in ljubezen. — Marijin vrtec je razveselil novega g. župnika z novim Marijintim praporčkom. — Prvo delo novega g. župnika je bilo: blagoslov praporčka. Farani pa smo oskrbeli farni cerkvi dva reflektorja, ki razsvetlujejo glavni oltar. — Vse obrede inštalacije je izvršil ovomeški prošt gospod Cerin. — Vsi šellimo svojemu novemu župniku veliko uspeha in božjega blagoslova pri vsem njegovem delu.

Trata. Jasno jutro je klicalo ljudi na tabor Poljanske doline. Takoj po prvi masi so pričele prihajati množice, ki so napolnile pota iz Gorenje vasi, kjer se je pričel zbirati sprevid proti Trati. Narodne noše z mogočno trobojnico, župniki doline, občinski odbori, zastave, (lepo število narodnih noš in članov organizirane mladine je tvorilo lep sprevid. Službo božjo je opravil g. župnik iz Zirov. Med ev. maso je bilo pravo ljudsko peje. Takoj po sv. masi je otvoril predsednik domačega društva prosvetni tabor, za katerim se je zbralo 2000 ljudi. Slavnostni govornik dr. K. Capuder je v svojem govoru, katerega je večkrat prekinjalo navdušeno vzklikanje, poudarjal naloge slovenske kat. prosvete. Po govoru je bila z odločnim priprjevanjem sprejeta zaobljuba svestobe krščanskim idealom, slovenski kulturi, kraljevemu domu, kralju Petru II, knezu-namostniku Pavlu, kakor je godba odigrala himno slovenskih fantov, ki jo je peja vsa množica. Tabor je posravitil g. župan Janez Mrak z jednatim rekrom; g. Franc Debeljak pa v imenu sveze fantovskih odsekov.

— Zvonovi so klicali z popoldanski službi božji. Vrsta za vrsto je korakala v župno cerkev. Niser mogli vsi vanjo, še daleč po trgu so ostale vrste in silna množica ljudskega peja je prevzela arca. Nato smo odkorakali na telovadilnico. O telovadilnici poročamo, da je nastopilo moško g. naročnja 44, ženskega naročnja 64, mladenk 30, mladcev 32, ženskih članic 82 in moških članov 64. Tabor so počastili vsi izraziti predstavniki našega domačega življenja: dr. Kocjan, dr. Kocjančič, inž. Bizjak, dr. Capuder, vsi domači župani, ravnatelj Miklavžič, ravnatelj Šuštra iz Skofje Loke in še mnogo drugih. Po telovadilnici se je razvila prijetna domačnost na telovadilnici, godba Prosv. društva iz Logatec je kljub celodnevni naporu pomagala vzdrževati prijetno razpoloženje.

W. Houff — I. O.:

Pravljice

»Pojdimo na stopnice!« vzklikne študent, »dva ali trije teh lopovov gotovo padejo, preden podležemo.« S temi besedami poda šestilarju drugo pištolo in naroči, naj streljajo drug za drugim. Postavili so se na stopnice; študent in lovec sta zavzela vso njihovo širino. Lovcu ob strani je stal pogumni šestilar, ki se je naguil čez ograjo ter nameril cev svoje pištole na aredo stopnic. Zlatar in voznik sta stala za njimi, pripravljena, da jim bosta pomagala, kolikor bosta mogla, če pride do boja moža proti možu. Tako so stali nekaj minut v tihem pričakovanju. Naposled zaslišijo, da so se odprla hišna vrata; tudi se jim je zdelo, da čujejo šepetanje več glasov.

Zdaj so slišali, kako so se bližali stopnicam koraki mnogih ljudi; prihajali so po stopnicah gori. Na prvi polovici se pokažejo trije možje, ki pač niso bili pripravljani na sprejem, ki jih je čakal. Ko namreč zavijejo okoli stebriča pri stopnicah, zavpije lovec glasno: »Stoj! Se en korak — in po vas je. Napnite peteline, prijatelji, in merite dobro!«

Roparji se prestrašijo, se naglo umaknejo in posvetujejo z ostalimi. Čez nekaj časa se eden vrne in pravi: »Gospodje, neumno bi bilo, da bi zastoj žrtvovali svoje življenje; zakaj nas je zadosti, da vas popolnoma zmanemo. Pojdite nazaj, nikomur se ne zgodi nič zalega; niti pare vrednosti vam ne vzamemo.«

»Kaj pa hočete potem?« se oglasi študent. »Mar mislite, da bomo zaupali taki sodrgi? Nikakor! Če si hočete kaj vzeti, pridite v božjem imenu, toda

prvemu, ki se prikaže izza vogala, poženem krogljo skozi glavo, da ga ne bo nikoli več bolel.«

»Dajte nam damo, radovoljno,« odgovori razbojnik. »Nič se ji ne zgodi, prepeljemo jo na varen in udoben kraj, vaši ljudje pa lahko jezdijo nazaj in prosijo gospoda grofa, da jo odkupi z dvajset tisoč goldinarji.«

»Kaj, tak predlog se nam upa ustaviti?« odvrne lovec, zaskriplje srdilo z zobmi in napne petelina. »Stel bom do tri in če mi ti tam spodaj dotlej ne izgineš, sprožim, ena, dve —«

»Stoj!« zagrmil ropar. »Ali je to v navadi, da se strelja na moža, ki je brez orambe in se z vami mirno pogaja? Neumnež, seveda me lahko ustreliš, a vedi, da s tem ne izvršiš nobenega junaštva; tu stoji dvajset mojih tovarišev, ki me bodo maščevali. Kaj koristi potem tvoji gospe grofici, če boste ležali mrtvi ali pohabljeni na hodniku? Verjemi mi, če pojde prostovoljno z nami, bomo ravnali z njo spoštljivo, če pa ti — Stel bom do tri — ne pustiš petelina v miru, se ji bo slabo godilo. Torej mir, ena dve, tri!«

»S temi pal se ni šaliti,« zašepeta lovec, ki se je pokoril roparjevemu poveju; »meni v resnici ni nič za življenje, toda če enega ustrelim, se lahko tem huje znesejo nad mojo gospo. Vprašal bom grofico za svet. — Dajte nam,« je dejal glasno, »dajte nam pol ure kar premirja, da pripravimo grofico, zakaj če bi to kar nenadoma izvedela, bi jo gotovo umorilo.«

»Dobro,« odgovori ropar in dá izhod pri stopnicah zastražiti s šestimi možmi.

Prepadeni in zmešani slede nesrečni popotniki lovecu v groficiho sobo. Ta je bila tako blizu in pogajanja tako glasna, da ni ušla grofici nobena beseda.

RAZNO

Spanje živali. Zanimivo obravnava vprašanje živalskega spanja angleški naravoslovec Boulianger, ki je priobčil svoje obravnave o vsem, kar je v tem pogledu več let opazoval. Med drugim pravi, da je domači pes navajen ponoči spati, medtem ko je njegov divji prednik ponoči hodil na lov. Da se pa tudi pes lahko povrne k navadam svojih divjih prednikov, najboljšo dokazuje pes-čuvaj, ki je ravno ponoči najbolj buden. Če je lev ujet v kakti menezaril, ali živalskem vrtu, se navadi dobivati hrano podnevi in zato ponoči spi. Najmanj spanja potrebujejo sloni. Ugotovljeno je, da se slon le redko kdaj nastani ali leže, toda če takrat ob najmanjšem šumu takoj vstane. Slon navadno prebije vso noč tako, da nemirno stopica sem ter tja in prha. Najdalje in najtrdnje spe ptiči. S tem pa je tudi ovržena trditve, da največ spanja potrebujejo ti iste živali, ki imajo največje možgane.

Vremensko boletine. Da so ljudje, ki neposredno občutijo stanje barometra, vemo že dar-

Kaj bomo v septembru delali

Na polju. Letošnje poletje se bo žal uresničilo pregovor, ki pravi, da moča tri četrtine pridelkov uniči. Škoda se ne pozna samo na pridelkih, po katerih je meseca julija in avgusta lil neprestano dež, ampak se bo čutila tudi v tem, da kmetje niso mogli v redu obdelovati svojega polja. Marsikomu je dež preprečil drugo oranje onih njiv, na katere bo sejal ozimna žita. Z oranjem za jesenski selev je treba pričeti takoj, kajti okrog 20. septembra bo treba že vreči rž in ječmen v brazde, kakih deset dni pozneje pa tudi pšenico. Sejati je treba tako zgodaj in v takem času, da se žita že jeseni dobro ukoreninijo in tako dobro prezimijo. Sejati bomo pa tako, da pridrži rž za metuljnicami (grastro, deteljo, bobom, fižolom), pšenica poleg tega še za krompirjem in repico, ječmen pa za ravnim krompirjem. Tako izbiranje zemljišč inenunjeno kolobarenje, ki je za uspeh poljskih pridelkov odločilnega pomena, ker je treba četrti semena v zemljo v takem redu, da se hranilne snovi v zemlji koristno izrabijo.

Ni manj važna ni odбира semen za setev. Glejte, da bodo semena zdrava, lepa, čista in seveda kaljiva. To šlak veste, da je treba zrnje na večalnikih in trijevnih očistiti in prebrati tako, da ostane za setev le najlepša in najdebelejša roba. Da se že naprej prepreči nekatere pogostne bolezni na žitaricah: pri pšenici trda suet, pri ječmenu pokrita smet, pri rži pa snežna plesnivost, se priporoča razkuženje semen s subim razkužilnim abavitom in tilantinom. Za razkuženje semen pšenice in rži (kjer se navedene bolezni pojavljajo) se zrnje opravi s 150 gr abavita ali 300 gr tilantina na 100 kg semen, za ječmen se pa vzame 200 gr abavita ali 300 gr tilantina za 100 kg zrnja. Zrnje se v gosto tkanih vrečah temeljito poseče s tem prahom, pazi se pa mora pri tem opravku, da se človek ne zastrupi, ker so razkužila strupena. Bolj priporočljiv od tega neprijetnega postopka je nasvet, da si naj kmet nabavi dobra semena (če jih sam nima) pri onih kmetih in kmetijskih zavodih, ki jim je letošnje posevke posebna komisija priznala kot dobra. Poudarjamo še enkrat: skrbite za dobro seme! Slabih semen ne sejte!

Sredi septembra bo treba izkopati krompir. Kdor hoče imeti za prihodnje leto dobro seme, naj si ga posebej izkopije izpod samih lepo razvitih močnih krompirjevih grmov. To se izplača! Prav

tako se izplača tudi poseben izkop vseh bolnih, slabo razvitih in poškodovanih grmov. Šele potem se ves krompir izkopije in spravi v klet, kjer naj se vzdržuje toplota okrog 5°. Letos bo vsled močnega krompir rad glit. Zato je treba posebno gledati, da bo že na njivi skrbno prebran, dobro ohlajen in temeljito osušen. Upajmo, da bo letos vsaj jesen suha in da bo mogoče pridelke dobro spraviti in za prihodnje leto nove setev v redu vreči v zemljo.

Na sadnem vrtu. Kjer ni drevoja oklestila nesrečna toča, bo letos sadje na splošno dobro obrodilo. Meseca septembra bomo obirali. Ker niso vse vrste istočasno zrele, je treba paziti na pravočasno obiranje vsake vrste. Jabolka in bruske morajo doseči drevesno zrelost in jih ne smeš prezgodaj trgati. Prezgodnje obiranje je naša velika napaka, ki nam je že mnogo škodovala na sadnem trgu doma in zunaj. Posebde za obiranje obliži v žakljevino, da se sadje ne obtože, črvičih in slabo razvitih plodov sploh ne obiraj, ampak otresi in porabi za svoj namen. Da se za sadje doseže primerna cena, ga je treba sortirati in sicer v sadje prve kakovosti, ki je lepo razvito in brez vseh napak, drugo kakovosti, ki je drobnejše in ima kake trale napake in tretje kakovosti, kamor spada vse črvičivo, škrlupasto in drobno sadje. Prvo in drugo vrsto bo mogoče prodati, tretja pa gre za sadjevec in brezalkoholno pijačo, ki ji bo treba posvetiti pri nas več pozornosti kot do sedaj. Drugovrstno sadje, ki ga ne bo lahko spravili v denar, se naj porabi za senčenje. Koliko bodo žez poletje vredni »skrebnički« in sladka pijača! Tudi češplje dajmo v sušilnico, če jih svežih ne moremo prodati.

Guño sadje se mora na sadovnjaku pobrati in odstraniti zaradi bolezní. Če ga je kaj prida, so zmelje, dene v sod in skuha za žganje. Samo te vrste sadje naj gre za žganje! Pri kuhanju žganja se okus po guñobi vzame tako, da se kupa napolni s brinovimi jagodami. V vinogradu bo vinogradnik zoril grozdje; vsak bi namreč rad, da bi ga sam pridelal in ne, da bi ga »Bog daniel Grozde« so se v avgustu precej pojavile goselice grozdnega sukača (kiseljaka), ki se zažre v jagode in povzročajo guñobo. Treba bi jih bilo odstraniti na ta način, da poboremo vse nagubne jagode z grozdov, pri tem pa pazimo, da ne zbrisemo z grozdov puha. Posebnega drugega opravka v vinogradu ne bo, če izznamemo selekcije ali po naše izbor traja za cepiče, ako nameravamo cepiti. Sedaj so vidne vse odlike raznih trsov. Te si zaznamujmo za cepiče. Pozimi ne bomo nič videli in vedeli, kakšen je ta ali oni trs!

V kleti bo treba vse pripraviti za trgatve. Sodi morajo biti kakor treba, vsi preiskani, novi ovinjeni, prazni in švepšani pa temeljito umiti in oprani. Kako je a posoda za trgatve, z brenkami, kadmi? Je stiskalnica v redu? Preprosto bo rentariti, če bo nagajalo, takrat ko bo že mošt tekol izpod proči. Stara vina, kolikor jih je še v kleti, bomo pred trgatvijo pretočili, če le moči brez pristopa zraka. Končno pa še najvažnejše: s trgatvijo bomo počakali čim dalje. Vedite, da grozdje pridobiva na sladkorju in kakovosti največ proti koncu zoritve.

Živina bo septembra kar moči veliko na paší. Paša je na eni strani zelo koristna za živino, ker je veliko na prostem, na drugi strani se pa tudi veliko prihrani na krmi. Otava bi morala biti sedaj po kmečkem pregovoru (»Kdor po Mali maši kosi, na peči suši«) že zdavnaj pod streho, vendar letos še marsikje ne bo, ker je vreme nagajalo. Če bo september lep in gorak, bo moralo biti vseeno prav, čeprav paše ne bo kaj prida

Sejmi

Vsak ponedeljek: veliki tržni dan v Kranju. Prodaja se lahko vse.

Vsake srede: veliki tržni dan v Ljubljani in v Trzinu.

Vsak četrtek: tržni dan v Crnomlju in na Vrhniki.

Vsako soboto: tržni dan v Doužalah, v Kamniku, v Ljubljani, v Škofji Loki in v Trzinu.

13. 8.: Živ. in kram. v Vinici pri Crnomlju, Živ. in kram. v Loškem potoku in Živ. in kram. v St. Vidu pri Štiteni. — 14. 8.: Živ. in kram. v kraju Javorje pri Šmartnem pri Litiji, Živ. in kram. v Kamniku, Živ. in kram. v Žužemberku in gov. v St. Janu na Dolenskem — 16. 9.: Živ. in kram. v Škofjani, Živ. v Stopičah in Živ. in kram. na Raketu. — 12. 9.: Živ. in kram. v Velikem Mračevem.

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni uabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

no. Bolniki s kroničnimi boleznimi sklepov, s hrbtno sušico, trganjem v kolkih, z nagnjenjem do kapi, zaceljenimi ranami in odrezanimi udi občutijo vremenske spremembe že nekaj časa prej, in sicer tako, da jih prične dan ali dva dneva prej trgati in boleti. Driganje barometra, to je preobrat v lepo in sončno vreme, pa se nasprotno ne občuti nikoli v naprej, vsaj ne na ta način. Seveda ni verjetno, da so samo spremembe zračnega tlaka, ki jih kaže barometer, odgovorne za te bolečine, prav tako kakor ne električna dogajanja v ozračju, ki se pojavljajo pred vremenskimi preobratom in nevihtami. Je namreč zelo mnogo ljudi, ki trpijo za zgornji omenjenimi boleznimi, pa vendar ne občutijo vremenskih preobratov na opisani način že v naprej. Vzrok bo še kje drugje, in iskati ga moramo v posebno občutljivem živčevju, ki reagira na vse zunanje dražljaje hitro in močno.

Jekleni sobje. Dostaj smo imeli še zlate zobe in iz platine in zlate kroge in mostičke in vse je bilo iz dragih kovin, a

Bila je bleda in je silno trepetala, vendar pa je bila po vsej priliki trdno odločena, da se vda v svojo usodo: »Zakaj naj bi brez koristi stavila v nevarnost življenje toliko vrlih ljudi?« je dejala. »Čemu bi vas pozivala na brezuspešno obrambo, ko me niti ne poznate? Ne, vidim, da ni druge rešitve, kakor da grem z ničevrednoži.«

Vse je prevzela srčnost in nesreča te dame. Lovca je jokal in prisegal, da ne preživi te sramote. Študent pa se je jezil nase in na svojo dolgo postavo šestih čevljev. »Ko bi bil le za pol glave manjši,« je vzkljnil, »in če bi ne imel brade, bi vedel, kaj mi je storiti; oblekel bi se v oblačila gospe grofice in ti lopovi bi pač preprosto izvedeli, kako so se urezali.«

Tudi na Feliksa je napravila nesreča te žene silen vtis. Vsa njena osebnost se mu je dozdevala kaj genljiva in znana, bilo mu je, kakor da gleda pred seboj svojo zgodaj umrlo mater, ki se nahaja v tem strašnem položaju. Ko pa je slišal, kaj je študent rekel, se mu nenadoma posveti v glavi. Pczabil je ves strah in vse ozire in misliil zgolj na rešitev te žene. »Če je treba samo to,« se oglasi in plaho zardi ter stopi naprej, »če je treba le majhnega telesa, golobradega obraza in pogumnega srca za rešitev milostive gospe, morda tudi jaz nisem preslab za to; oblecite si v božjem imenu moj suknič, pokrijte svoje krasne lase z mojim klobukom, oprtajte si moj nahrbtnik in — pojdite odtod kot zlatar Feliks!«

Vsi strme gledajo pogumnega mladeniča, lovec pa ga vesel objame. »Zlati moj dečko,« pravi, »ti bi res hotel to storiti? Ti bi si hotel nadeti oblačila moje milostive gospe in jo rešiti? To misel ti je vdihnil sam Bog; toda ne pojdeš sam, jaz ti bom sledil v ujetništvo in ostal pri tebi kot tvoj najboljši

prijatelj; dokler bom živ, se te nihče ne dotakne.« — »Tudi jaz pojdem s teboj, kakor resnično živim!« vzkljne študent.

Grofica je bilo treba dolgo pregovarjati, da je sprejela ta predlog. Neznosna ji je bila misel, da naj bi se tuž človek zanjo žrtvoval; kako strašno bi se znesli roparji nad mladeničem, ko bi pozneje odkrili prevaro. Toda naposled so zmagalo deloma mladeničeve prošnje, deloma njen sklep, da če se reši, napne vse sile in svojega rešitelja zopet osvobodi. Privolila je. Lovca in ostali popotniki spremijo Feliksa v študentovo sobo, kjer hitro vrže nase nekatera grofičina oblačila; lovec mu pritrđi povrhu še nekaj ponarejenih kodrov sobarice in damski klobuk. Vsi so zatrjevali, da ga nihče ne more spoznati. Celo šestilar je odločno trdil, da če bi ga na cesti srečal, bi urno potegnil klobuk z glave in ne bi slutil, da se priklanja svojemu pogumnemu tovarišu.

Grofica si je med tem s pomočjo svoje sobarice vzela iz nahrbtnika obleko mladega zlatarja in se preoblekla. Klobuk, potisnjen globoko na čelo, popolna palica v roki, nekoliko olajšani nahrbtnik na plečih, vse to jo je popolnoma spremenilo in popotniki bi se bili ob kakem drugem času do solz nasmajali tej smešni preobleki. Novi rokodelčič se zahvali Feliksu s solzami v očeh in objubi takojšnjo pomoč.

»Še eno prošnjo imam,« odgovori Feliks, »v tem nahrbtniku, ki ga nosite oprtanega, se nahaja majhna škaltija; shranite jo skrbno! Če bi se izgubila, bi se ne mogel nikoli več utolažiti; namenjen je moj rednici in —«

»Bogomir, lovec, ve za moj grad,« odvrne gospa,

Samo krščanstvo nam more koristiti

Kitajski ministrski predsednik maršal Cangkajšek je nedavno govoril dijakom svojega ljudstva in se je takole izrazil o krščanstvu: »Življenje brez vere nima nobenega smotra. Kdor nima verskih misli, ne bo nikoli pojmoval pravega smisla življenja in tak človek tava po svetu okoli in ne more nikoli dosti doseči. Le vera je tista, ki človeka usposablja, da se more bojevati, da ima trdno voljo in da vidi svoj končni smoter. Ali veste, kaj je krščanstvo? Krščanstvo je vera, ki ima svoj končni smoter. Njegov ustanovitelj Kristus je bil revolucionar, kakor je On govoril o življenju in družbi. On sam je s svojim svetom pokazal, kakšno boji naše življenje. Pripravljen je bil, da se žrtvuje in se je tudi žrtvoval za svoje ljudstvo. Zapomnite si: Le tedaj boste zares kaj vclikega dosežili za državo in človeštvo, če boste v duhu služili krščanstvu, če boste zmeraj pripravljene, da se žrtvujete!« Njegova žena pa je izjavila: »Če rečem kitajskim misijonarjem, da občudujem njih žrtev, da so prišli v tujo deželo in da tu delujejo, mi odgovorijo: »To je moja dolžnost. Koliko bolj bi morali tako govoriti kitajski kristjani! Saj vlada ne samo, da misijonarje trpi v državi, ampak jih tudi ljubi in kliče v deželo. In zakaj? Spoznali smo, da nam more samo krščanstvo koristiti! Dandanes se more krščanstvo na Kitajskem bolj širiti, kakor sploh kje drugje na svetu.«

Dejavskega razreda ne bo dvignil ne komunizem, ne socializem, ne krščanski socializem. Dvignil ga bo le živ, celoten katoliški socialni nauk.

»Tam se Vam bo vse nepoškodovano vrnilo; upam namreč, da pridete sami tja, plemeniti mladenič, da sprejmete zahvalo moje in mojega soproga.«

Še preden je mogel Feliks na to odgovoriti, zadone s stopnic surovi glasovi roparjev; klicali so, da je rok potekel in da je vse pripravljeno, da grofico odpeljejo. Lovec gre k njim doli in izjavi, da ne zapusti dame in da gre rajši s njimi kamorkoli, preden se prikaže pred svojim gospodom brez svoje gospodarice. Tudi študent je izjavil, da hoče spremljati to damo. Roparji so se o tem posvetovali in slednji pristali na to pod pogojem, da lovec takoj odda svoje orožje. Tudi so zapovedali, da morajo biti ostali popotniki mirni, kadar odvedejo grofico.

Feliks je spustil tenčico, ki se je ovijala njegovega klobuka, čez obraz, sedel v kot, podprl čelo z roko in kakor je bilo videti, globoko užaloščen pričakoval roparjev. Popotniki so se umaknili v drugo sobo, vendar tako, da so lahko videli vse, kar se je godilo; lovec je sedel navidezno žalošen, a ostro pazeč na vse, v drugem kotu sobe, kjer je bivala grofica. Ko so nekaj minut tako sedeli, se vrata odpro in lep, krasno oblečen mož kakih šestintridesetih let stopi v sobo. Nosil je nekako vojaško obleko s redom na prsih, ob strani je imel dolgo sabljo in v roki klobuk, okrašen z lepimi peresi. Dva njegovih ljudi sta takoj, ko je vstopil, zastražila vrata.

Napravil je globok poklon in šel proti Feliksu. Bil je po vsej priliki pred damo tega družabnega stališča nekoliko v zadregi; ni vedel prav, kako bi začel, slednjič mu je stekla govornica. »Milostiva gospa,« pravi, »že pride tako, da se mora človek vdati v svojo usodo. Vendar nikar ne mislite, da izgubim jaz le za trenutek spoštovanje pred tako odlično damo; imeli boste vse udobnosti, ne boste se mogli

Tudi za
moške važno!

Celo resnični junaki kretnijo vseh obraz v bolečini, ko stoje redno vsako jutro pred ogledalom in si izbrišajo brado; večkrat pa si dajejo duška svojim holecinam tudi s juskanjem in kleveticami. Temu mora biti enkrat konec!

Kdor se, predno se namili, dobro namaže s Solea-kremo, ki vsebuje: kožo krepilni kolesterol, dobi takoj gladko in voljno kožo, preko katere drsi rezilo lahko in brez holecine. Po britju zopet Solea-kremo. Potem ne bo več rdečih obrazov in boleče kože!

Kdor se redno umiva s Solea milom, dovaja s tem koži aktivnega lecitina, jo dela odporno in elastično; s eno besedo: Solea daje obrazu prožno, gladko in sveže lice. Za moške velja v dvojni meri: Zdrava koža je lepa koža!

prav nič pritoževati, razen zaradi strahu, ki ste ga prestali ta večer.« Tu se je ustavil, kakor bi čakal na odgovor; ker pa je Feliks vztrajno molčal, je nadaljeval: »Ne glejte v meni navadnega tatu ali morilca. Nesrečen mož sem, ki so ga neugodne razmere prisilile k temu življenju. Hočemo se za vedno odstraniti iz te pokrajine, rabimo pa denarja za pot. Saj bi bili lahko napadli trgovce ali poštno vozove, toda v takih primerih bi bili morda več ljudi za vedno spravili v nesrečo. Gospod grof, vaš soproga, je pred šestimi tedni podedoval petkrat stotisoč tolarjev. Od tega preobljila prosimo zase dvajsettisoč goldinarjev, kar je gotovo pravična in skromna zahteva. Zato blagovolite takoj sedaj napisati odprto pismo na svojega soproga, v katerem mu naznanite, da smo vas pridržali, tudi naj čimprej denar izplača, sicer — saj me razumete, bi morali seveda z vami nekoliko trše postopati. Denar se sprejme le pod pogojem, da ga prinese en sam mož in da bo vladal o vsej zadevi najstrožji molk.«

Ta prizor so kar najpozorneje opazovali vsi gostje godne krčme, a najboljzljivo pač grofica. Zdal zdaj, je mislila, se izda mladenič, ki se je zanjo žrtvoval. Bila je trdno odločena, da ga za veliko ceno odkupi, toda prav tako trden je bil njen sklep, da sama ne napravi za nobeno ceno niti koraka z roparji. V žepu zlatarjeve suknje je bila našla nož. Odprla ga je in ga držala krčevito v roki, pripravljena, da se rajši usmrti, kakor tako sramoto pretrpi. Prav tako pa se je bal Feliks sam. Sicer ga je krepila in tolažila misel, da je možko in častno, na ta način pomagati ženski, ki je v stiski in brez pomoči; a bal se je, da ga izdajo njegove kretnje, njegov glas. Njegov strah pa se je še povečal, ko je ropar govoril o nekem pismu, ki naj bi ga napisal

poslej bomo imeli cenejše umetne zobe, in sicer: iz jekla, ali prav za prav iz pokromenega niklja. Tak zob je zob bodočnosti, čeprav si še počasi utira pot v svet. Najprej so poznali jeklene zobe, ki ne zarjavijo v Nemčiji. Zdal pa je dunajski zobni tehnik Hans Taužinski iznašel nekaj novega. Iznašel je takozvani oblikovalci za krone, pripravo, ki omogoča slehernemu zobozdravniku brez vsakršnega truda izdelati jeklene zobe. Obenem je Taužinski iznašel pravilno zlitino, kromov nikelj, ki ni le za več ko za dve tretjini cenejši ko zlato ali platina, marveč je tudi trpežnejši in pripravnejši za v usta. Zob iz belega niklja nima le primernejše barve za zobe ko zlato, marveč se sploh ne da uničiti in ga je nemogoče pregristi ali obdrgniti. Tak zob je trši ko zlato ali platina in je lažji. Poleg tega zobovju iz kromovega niklja ne škodujejo nikakršne kemične spojine in nikoli ne spremenijo barve, marveč je vedno čisto in belo. Najvažnejše je pa to, da je zobovje iz kromovega niklja znatno cenejše.

Ledeni plin

Nemško časopisje poroča o novi iznajdbi na polju oboroževanja. V kemičnih tovarnah v Leuna-Bitterfeldu se je znanemu podjetju I. G. Farben posrečilo izdelati nove vrste plin, ki so mu dali ime »ledeni bojni plin« (Kampffriergas). Ta plin ima to posebnost, pravijo nemški listi, da povzroča takšen mraz, da pod njegovim vplivom človeške in živalske mišice enostavno odpovedo in se mota vsako bitje zgruditi na tla. Ta plin povzroča nadalje, da zmrzne bencin v motorjih tako na kopnem kakor v zraku in končno razjeda kovine, tako da postanejo v najkrajšem času neuporabne.

Ze od l. 1932 dalje se je neki profesor Haber bavil z vprašanjem, kako bi mogel svoji domovini pomagati na ta način, da ji stavi na razpolago najbolj učinkovito obrambno in napadalno sredstvo v bodoči vojni, neke vrste »človečansko orožje«, ki bi človeških bitij ne pokončevalo, pač pa za vedno ohromilo in za borbo onesposobilno. Nemški listi čestitajo rodoljubnemu profesorju, ki je svoj genij posvetil tako velikemu cilju in ga po tolikih letih tudi dosegel.

Leta 1936 so tovarne Leuna v podzemlju kakšnih 30 kvadratnih metrov zgradile potrebne prostore za izdelavo tega rodoljubnega plina. Delali so v največji tajni. Delavstvo se sploh ni smelo mešati z drugimi ljudmi, da bi tajna ne prišla v javnost. Zgradili so za nje posebno kolonijo. Vsega delavstva je 300, brez družinskih članov. Vrhovno vodstvo ima poseben oddelek vojnega ministrstva, ki mu načeluje Otto. Tudi vrhovno vodstvo I. G. podjetja v ta svoj oddelek tako rekoč nima pristopa.

Prvi poskusi so pokazali, da so se prizadevanja popolnoma posrečila. Ako ta novi ledeni plin zadene ob živo bitje, bodisi človeka ali žival, takoj prenehajo delovati pljuča in vse mišice umrtve, ker plin takoj zmrzne. Tanki, letala, avtomobili, katerih motorji so bili zadeti od plina, se ustavijo, ker bencin zamrzne. Protiletalsko topništvo dobi na razpolago posebne granate napolnjene s temi plini. Najnovejši topovi lahko napolnijo orazje z »ledenim plinom« do 10.000 višine in vsako letalo, ki bi se tej »zračni zaporni steni« približalo, se mora ustaviti in takoj pade na tla, ker bencin zmrzne, ostali aparati pa so pri prvem stiku tako poškodovani, da ne delujejo več. — Ker so bili uspehi prvih poskusov tako udarni, je sedaj vojno ministrstvo naročilo velikanske količine tega novega plina. V tovarne v Leuno je prišlo že nadaljnjih 20 delavcev, tako da bodo tovarne odslej delale noč in dan v treh skupinah.

Sveža jajca! Mlad mož je začel trgovati z jajci. Nekoč naroči zabor svežih jajc in najde pri odpiranju na enem jajcu napis: »Srčno ljubljeni! Dvajset let sem stara, zlatolasa in modrooka ter veselega srca. Rada bi enakega poročila. Moj naslov...« Mladi trgovec napiše navdušen nad originalnim ženitovanjskim oglaševanjem goreče pismo na navedeni naslov. Čez sedem dni prejme odgovor: »Sem žalibog že štiri leta poročena in imam dva prav srčkana otroka...« — Od tistih dob ni več kupoval svežih jajc.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Trkanine
na varno perilo
za storo
itd.

MOLINO nebeljeno platno	4.50	PLATNO za rjuhe izredno močno	19
PLATNO za otročko perilo, trpežno	6	NANKING za perjo dobra neprodorna vrsta	19
SIFON, dobra mehka vrsta	10	ZASTORI iz bele karizane kongres tkanine	8

Sternceki
CELJE 19

UJENI
K
N
Z
NORU
Z
NORU
Z
NORU

PISANO POLJE

Križev pot lužičkih Srbov

Lužički Srbi spadajo pod Nemčijo in štejejo komaj 150.000 duš in so najmanjši slovanski narod. Od nekdanj že vodi ta narodit težko borbo proti načrtni germanizaciji nemških oblasti, leta 1933 pa je narodno-socialistična Nemčija uničila vse njihove narodne in politične pravice: razpustila je vsa njihova narodna društva, njihove učitelje pa sš zamenjali narodno-socialistični Nemci. Vse novinarstvo Lužičkih Srbov so germanizirali, zavrli vso njihovo literarno delavnost, pregnali iz šol narodni jezik, tako da narod nima prilike poučiti se v svojem materiem jeziku. Iz cerkva so pregnali njihovo narodno bogoslužje. Lužičane same pa so proglasili za srbsko govoreče Nemce. Mladini iz Lužic je prepovedano študirati v inozemstvu, doma pa se ji dela velike težkoče. Na šolah je uveden nemški jezik z gotico, na univerzah se lužički mladini delajo velikanske težkoče pri polaganju izpitov itd. ter mora imeti posebno legitimacijo kakor židje in inozemci.

Zahteve Slovkov

Voditelj slovaškega naroda msgr. Andrej Hlinka je bil te dni na Poljskem in je bil pri tej priloiki odlikovan z najvišjim poljskim odlikovanjem Polonia restita. Na povratku v domovino je msgr. Hlinka izjavil častnikarjem sledeče:
»Ako mi Slovaki priznavamo republiko Češkoslovaško, s tem še vedno ni rečeno, da priznavamo nekak izumetničen češkoslovaški narod. Slovaki so poseben narod. Pri dogovorih v Pittsburghu so nam obljubili avtonomijo, katere doslej nismo dobili. Najmanj zahteva-

mo Slovaki to-le: avtonomno vlado, avtonomno sodstvo, avtonomno upravno oblast, avtonomno šolstvo, uporabo slovaškega jezika v vsej Slovaški in lastni parlament, ki bo sprejemal zakone v okviru avtonomije.« — Čehi naj v korist svoje države dajo Slovakom, kar jim gre. Za republiko bi bilo usodno, ako bi zahtevam Slovkov ustregel — kdo drugi.

Šetališče sredi ledenika

Te dni so ob prisotnosti avstrijskega zveznega kanclerja otvorili pod Visokim Klekom promenadno šetališče, ki mu menda ni para na svetu. Sredi ledenika se vije krasna cesta v višini 2369 metrov nad morjem in vodi v dolžini dva in pol kilometra med skalovjem in ledom v višini 2542 m. Vzdolž ceste so postavljene klopi, dolinska stran je zavarovana z lesenim plotom. Razgled s ceste na obdajajoče gorске velikane, ledenike in prepade je veličasten.

Horoskop

Praznoverni oče pelje svojega sina k vražarici, da bi poižvedel, kakšen poklic naj mu izbere. Vedeževalka odvzede sina v sobo, kamor je že prej položila sveto pismo, bankovce za sto dinarjev in jabolko.

Prihodi nazaj, razlaga očetu:
— Ako bo sinbral sveto pismo, naj bo duhovnik. Ako mu bo všeč bankovec, naj postane bankir. Če se bo pa igral z jabolkom, ima pač poklic za odjezja.

Čez par minut greta z očetom pogledat. Fant je sedel na svetem pismu, denar je že vtaknil v žep in pohrustal skoro vse jabolko.

Zenaka zmagovalno zakliče:
— Ste videli? Vaš sin je kakor nalešč za — boljševika. Za vero mu ni mar, vzel je denar, ki ni bil njegov in pohrustal sad, za katerega se nikoli ni trudil.

Citajte »Domoljuba«!

Obiščite

Beograjski sejem

od 11. do 21. septembra

Veliko število domačih in tujih razstavljalcev.

Pojasnila daje: Beograjski sejem, Prestolonaslednikov trg 45

50% popusta na železnicah in parobrodih»Praviš, da pride vsak večer ob 11 mimo?«
»Zveraj. Menda se ma ni kaj budega pri-
petilo?«**Kranilnica in posojilnica**registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v Kamniku

Šutna štev. 22 (v lastni hiši)

Hranilne vloge obrestuje po dogovoru
do 5%

Jamstvo presega večkratno vrednost vseh vlog

**Tepke (kruško) za žganjkuho
Jabolka za mošt**kupimo vsako množino po najvišji dnevni ceni!
E. Jeras in drug, Ljubljana, Balkan (Javna skladišča)**Dražba na Bledu**Vsed preureditve se prodaja na prostovoljni
dražbi 19. septembra ob osmih v penzionu
»Rikli« razno rabljeno pohištvo, posoda i. dr.

Za jesensko dobo Vam nudi

FR. STUPICAtrgovina z železnino in poljedelskimi stroji
v Ljubljani, Gospodarska cesta 1Itoželezne, bakrene, brzoparilne in žganjalske kotle,
pluge in brane, črpalke za vodo in gnojnice, vodo-
vodne cevi in armature, slamorezoice, mlatilnice,
Eltočistilnice, stiskalnice za grozdje in sadje, peči
in štedilnike, okovje za stavbe in pohištvo ter ves
stavbni material, kuhinjsko posodo, kompletne
opreme za kopalnice, razstreljiva, čebelarске po-
trebščine in dr. — Nakup starega železa in drugih
kovin. — Nizke cene, točna potrežba.**Vrednostne papirje**Slovenska banka v Ljubljani, Krekov trg 10
Telefon 37-52**Suhe gobe, laneno seme in ližol**

kupiše Sever & Komp., Ljubljana

VSE LETO

imate lahko

SLADKI MOŠTako ga konzervirate z
NIPAKOMBINOM A/IL.NIPAKOMBIN A/IL je eno-
stavno, zanesljivo in neškod-
ljivo sredstvo.

Navodila Vam daje

„RADIOŠAN“, Zagreb
Dukljanihova ulica br. 1.Uporaba dovoljena po ministertvu narod-
nega zdravlja in socialne politike.

V vsako hišo »Domoljubac!

Mali oglasnikVsaka drobna vrstica ali nje prostor velja
za enkrat Din 5.—. Naročniki »Domoljubac
plačajo samo polovico, ako kupujejo kme-
tijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke
ali iščejo posev oziroma obrtniki pomoč-
nikov ali vajencev in narobe.

Priljubljen za male oglase se plačuje naprej.

Izvirne platiljesprejme takoj plačarna
Joško Vidic, Radovljica**Nova hiša** z dvema
sobama za
Din 10.000— naprodaj.
Vas Gora št. 25, pošta
Komenda.**Hišica** vajenega vseh
kmečkih del,
sprejem. Zg. Šiška 29,
Ljubljana.**Hišica in 2 dehtli**za vsa kmečka dela,
sprejem. Florjančič,
Dravljica št. 34.**Več čevljev, pomočnikov**
sprejme Grille & Comp.,
Novo mesto.**Neon hiša z vrtom**v Kranju za 90.000 Din
naprodaj. Mesečni do-
nos 920 Din. Pojasnila
daje Jakobin, Prešer-
nova št. 18.**Priliko ugodnega na-
kupa**, dobro in poceni,
nudi staroznana trdica
Presker, Ljubljana,
Sv. Petra cesta 14.**Mizararstvo vajenca**sprejme takoj Zagar
Jože, Dravljica št. 73,
Ljubljana.**Prazne sede** nudi
Kmetijska zadruga v Starem
trgu pri Rakeku po
zelo nizkih cenah!**Hostančev les** in drva
za kur-
javo kupujem skozi vse
leto. Drago Hadl, Novo
mesto.**Čopa kmetije** z vino-
gradom
radi boleznim naprodaj.
Cena Din 50.000—,
potrebna gotovina Din
15.000—. Več pove
Mat. Katar, Bučka pri
Krškem.**Hočesa, šivalne stroje**
najboljših nemških to-
varn, kupite najceneje
pri trvdki Plevel v
Preski pri Medvodah.
Tako poceni ne kupite
nikjer drugje.**Z služkinji** večji vseh
kmetijskih
del, sprejem takoj. —
Ponudba na Tomačevo
št. 25, Ljubljana.**Nemščino in esperanto** poučuje pisme-
nim potom po zelo nizki ceniJezikovna dopisna šola na Jesenicah
Zahtevajte prospekt! Priložite znamko za odgovor!Od 1. - 12. septembra
**LJUBLJANSKI
VELESAJEM**50% popusta na želez-
nici, porobredih. Na odhodni železniški po-
staji kupite rumeno legitimacijo za Din 2—**Razstava slov. novinarstva**Razstava »Inčija«. - Materi za otroka. -
Umetnost. - Vrtnarstvo. - Eksotične ribice.
Zoo. Male domače živali. Industrija, obrt.
Tekmovanje harmonikarjev 12. septembra.
Krasno zabavišče. Veliksmestni variete.
popoldanske predstave zastoj. Vabimo Vas!**Novo brinje** semensko pšenico, rž, ječmena
in zimsko grahoro dobite naj-
ceneje v javnih skladiščih pri trvdki
FRAN POSAČNIK d. z o. z., LJUBLJANA
Tyrševa (Dunajska) cesta št. 33Zivi jeziki. Francoski listi poročajo o ugoto-
viti francoske Akademije znanosti, ki je prišla
do sklepa, koliko živih jezikov imamo na zemlji.
Po tem poročilu je jezikovni Babilon velik, kakaj
dognano je, da govore na našem planetu 3000 živih
jezikov. Če pa prištejemo k tem jezikom tudi vse
one jezike, ki so se nekoč govorili in veljajo danes
za mrtve, dobimo število 6763. Najbolj so razšir-
jena azijska narečja. V Aziji je najbolj razširjena
kitajščina, in sicer v raznih inačicah, na zemlji pa
razvema prvo mesto angleščina. Po razširjenosti
pride takoj za angleščino španščina, potem ruščina,
nemščina, francoščina, nato pa po daljšem presled-
ku še italijanščina.**Dehtca in gospodinjic!**Radi velike zaloge in pomanjkanja prostorov pro-
dajamo vse blago za perilo in obleke dokler traja
zaloga**Z 20% popustom**Ne zalogi specijalna zaloga oprem za neveste na
pr.: platno, gradl, odeje, zastori, morska trava,
žma i. t. d. — Izkoristite ugodno priliko!**F. I. Goričar, Ljubljana**

Sv. Petra cesta 29.

Med kupuje OROSLAV DOLENEC,
Ljubljana, Wolfova ulica 10.**Hranilne knjižice**vrednostno papirje vnovčuje po najboljši ceni in
takojšnjem izplačilu, **izpostuje** vse bančne, do-
narne, kreditne in blagovne poste najkulantneje
AL. PLANINSEK, trg. ag. bančnih poslov
Ljubljana, Beethovnova ul. 14/1. Telefon 35-10.**Brinje** novo oddaja po ugodni ceni

Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska cesta 8.

**Zastoj zidate cerkve in šole in za-
man prirejate misijone, ako ne znate
uporabljati orožja katol. časopisja.**»Domoljub« stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljub«, naročnino, in-
scrate in reklamacije pa uprava »Domoljubac«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave 29-92,
29-93, 29-94, 29-95, 29-96. — Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Količek. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čeb.